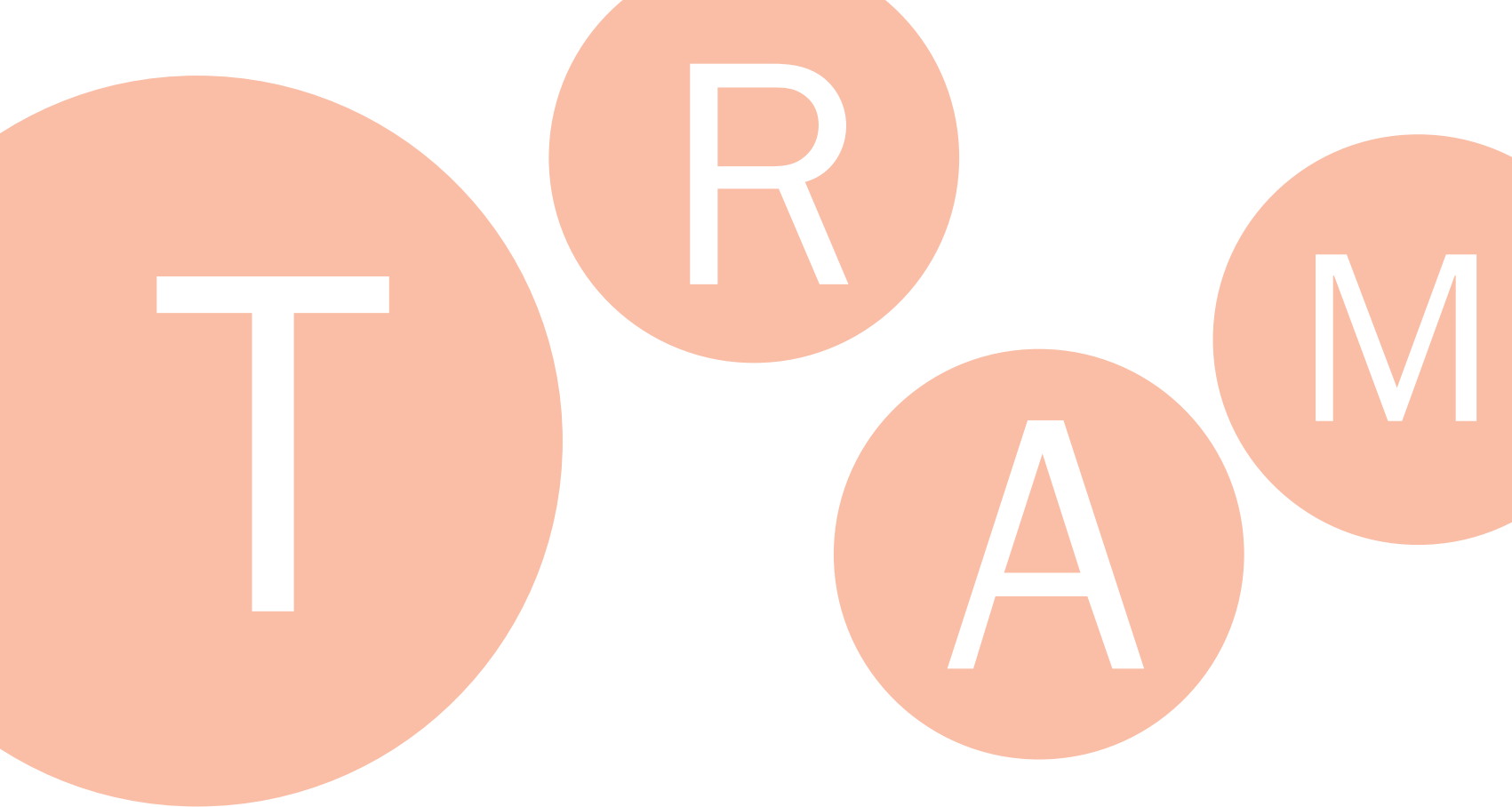

QUADERN D'ACTIVITATS

Llengua 6

CICLE SUPERIOR

Aquest projecte ha estat elaborat
per l'equip pedagògic i editorial de

EQUIP DE TEXT-LA GALERA

EDICIÓ Eva Mengual

DIRECCIÓ D'ART Cass

COORDINACIÓ DE MAQUETACIÓ Montserrat Estévez

PREIMPRESSIÓ Marta Dòria

COORDINACIÓ DE L'ÀREA Clara Ametller

COORDINACIÓ PEDAGÒGICA Anna Canals

DIRECCIÓ Xavier Carrasco

DIRECCIÓ EDITORIAL Jesús Giralt

REDACCIÓ

Anna Canyelles

IL·LUSTRACIONS

Danide

DISSENY DE LA COL·LECCIÓ
Cass

MAQUETACIÓ
Georgina Escutia

IL·LUSTRACIÓ DE LA COBERTA
ED

CORRECCIÓ
M. Mercè Estévez

FOTOGRAFIES
DreamsTime, Fotolia,
Stock.XCHNG, Viquipèdia

Primera edició: abril del 2009

© 2009, Daniel Deamo "Danide",
per les il·lustracions

© 2009, Enciclopèdia Catalana, SAU
Josep Pla, 95. 08019 Barcelona
www.enciclopedia-catalana.com
www.text-lagalera.cat

text-lagalera@grec.cat

La modificació o adaptació
de les lectures d'aquest quadern
respon a finalitats didàctiques.

Impressió: Tallers Gràfics Soler, SA
Enric Morera, 15
08950 Esplugues de Llobregat

ISBN: 978-84-412-1781-2

Dipòsit legal: B-13402-2009

Qualsevol mena de reproducció, dis-
tribució, comunicació pública o trans-
formació d'aquesta obra resta rigoro-
sament prohibida i estarà sotmesa a
les sancions establertes per la llei.
L'editor faculta CEDRO (Centre
Espanyol de Drets Reprogràfics,
www.cedro.org) perquè pugui autorit-
zar-ne la fotocòpia o l'escanejat d'al-
gun fragment a les persones que hi
estiguin interessades.

ÍNDEX

1	TEMPS DE BOLETS	5
2	EL TEMPS PASSA	13
3	QUANTA ENERGIA	21
4	ARA VEIG LA LLUM!	27
5	MÀQUINES HUMANES	35
6	QUINA GRÀCIA!	43
7	VENIM DEL NORD, VENIM DEL SUD	51
8	QUI TÉ OFICI, TÉ BENEFICI	59
9	DIGUI, SENYOR ALCALDE	67
10	ATENCIÓ, DAMES I CAVALLERS!	75
11	TERRA DE BANDOLERS	83
12	SOM CONTEMPORANIS	91

Temps de bolets

1

1 Llegeix la continuació de la història d'en Rovelló:

—Vine —ordenà en Llisot. I començà a caminar. Aquest cop el gos el seguí a l'acte, i a més a més al darrere, enganxat als seus talons.

Va buscar una bona estona i, finalment, li va semblar distingir el bony d'un bolet sota el fullam.

—A veure, tu. Busca! Busca!

Era un crit nou, però el gos va interpretar-lo com una invitació, almenys a moure's, a avançar. Aclofà el nas a terra i cercà adelerat. Va passar ben a prop del bolet dues vegades i a la tercera s'aturà, ensumà més bé i començà a donar voltes entorn del bonyet. Després, amb la pota va descobrir-lo i aparegué un gros rovelló, sencer, fresc, olorós.

El gosset es recordà que allò tenia mal gust, que no es podia menjar tot i que feia goig, i sentí l'impuls de destrossar-ho. Però ara sabia que tenia en Llisot a la vora, que ell sol no podia disposar del bolet, sinó que li tocava esperar que li donessin instruccions. Alçà la vista cap al xicot.

En Llisot somreia.

—Molt bé, menut. Ho has entès. Tu trobaràs els rovellons.

Jo me'ls menjaré. Tu buscaràs els rovellons, entens?

Però no els aixafaràs. Veuràs.

I subjectant el gos amb una mà, amb l'altra agafà el rovelló i l'hi ensenyà.

—Això per a mi. Tu menjaràs altres coses. Bones.

I com més rovellons em trobis més bona teca tindràs.

JOSEP VALLVERDÚ. *Rovelló*. Editorial La Galera

2 Busca en el diccionari les paraules següents. Escriu-ne la definició amb paraules teves i, després, escriu una oració amb cada una:

• **instint:**

Exemple:

• **aclofar:**

Exemple:

• **deler:**

Exemple:

• **teca:**

Exemple:

3 Contesta les preguntes següents sobre la lectura:

► Per què el gosset té l'impuls de destrossar el bolet?

.....

Per què no ho fa?

.....

► Quin tipus de bolet troba, el gosset?

.....

► Quina feina vol donar al gosset, en Llisot?

.....

4 Consulta la pàgina web de Josep Vallverdú (www.vallverdu.org) i completa:

• L'autor va néixer a l'any

• Ha escrit moltes novel·les infantils i juvenils, com per exemple

....., i la més

recent

• Va escriure *Rovelló* l'any

• M'ha sorprès saber

5 Escriu la paraula a què fan referència les definicions següents:

-
 - 1 Part del cos de les persones i de molts animals que uneix el cap amb el tronc.
 - 2 Part d'una peça de vestir que toca o envolta el coll.
 - 3 Part estreta d'una ampolla, a prop del lloc per on surt el líquid.
-
 - 1 Eina que consisteix en una peça de ferro que acaba en punta en un extrem o en els dos i un mànec llarg de fusta.
 - 2 Cim d'una muntanya acabat en punta.
 - 3 Moment de màxima força o intensitat d'una cosa.
-
 - 1 Part de terra envoltada d'aigua per tots costats.
 - 2 Grup d'edificis d'una ciutat envoltat de carrers.

Ara, recorda què són les paraules polisèmiques i, després, contesta:

Una paraula és polisèmica quan té **més d'un significat**. En molts casos, els conceptes que reben el mateix nom estan relacionats per **semblança**: la pota d'una taula recorda la pota d'un animal.

- Quina semblança hi ha entre les definicions de cada una de les paraules anteriors? Fixa't en l'exemple:

- Totes les definicions tenen en comú la forma que té un coll, rodona i més
o menys estreta.....

-
.....
.....
-
.....
.....

6 Escriu una oració amb cada un dels significats de les paraules següents:

pom

- 1 Ram petit de flors o d'herbes oloroses.

.....

- 2 Peça de forma arrodonida que serveix d'adornament al final d'una barana o de les barres verticals de la capçalera o dels peus d'un llit.

.....

- 3 Peça petita de forma arrodonida per a estirar un calaix o per a obrir una porta.

.....

peu

- 1 Part final de la cama.

.....

- 2 Part final de la pota dels animals.

.....

- 3 Part de baix d'una cosa. Es parla del peu d'una copa, d'un llum, d'una estàtua o d'una muntanya.

.....

- 4 Els peus del llit és la part oposada a la capçalera, on tenim els peus quan dormim.

.....

7 Busca en el diccionari les paraules següents i marca amb una **x** les que siguin polisèmiques:

cap

banc

llapis

rovelló

dent

braç

cama

copa

colze

8 Resol els mots encreuats:

HORITZONTALS

1 Quan no es tenen malalties es gaudeix de bona... ■ Vocal de *sol*. 2 Nota musical. ■ Consonant que es pot geminar. ■ La mateixa lletra anterior. 3 Barreta per a escriure a la pissarra. ■ Beguda alcohòlica que es fa amb suc de raïm. 4 Infusió que es fa amb fulles i brots. ■ Tretzena lletra de l'alfabet català. ■ Ràbia molt gran contra algú o alguna cosa. 5 Ganes de dormir. ■ Primera consonant de *vaixell*. ■ Tretzena lletra de l'alfabet català. 6 Cinquena lletra de l'alfabet. ■ Vocal de *Anna*. ■ Conjunt format per dos o més pals en forma de X. 7 Les persones en conjunt, en general. ■ Home que per herència o per una elecció és el cap suprem d'un país. 8 Vocal de *suc*. ■ Manament que s'ha de complir. 9 Sentiment de satisfacció i de plaer.

VERTICALS

1 Consonant de *rei*. ■ Consonant de *tió*. ■ Femella del cavall. 2 Vocal que pot ser oberta o tancada. ■ Pronom personal: *renta*. ■ Vocal. ■ Consonant de *la*. 3 Les lletres d'aquesta columna les trobaràs resolent les definicions horitzontals! 4 Conjunt d'alum-nes. ■ La primera de *gos*. 5 Consonant que es pot geminar. ■ Vocal que serveix per a unir paraules. ■ Material amb què es fan les joies. 6 Vocal de *un*. ■ Rebombori, soroll fort i confús de gent que parla o crida. 7 Consonant de *te*. ■ Consonant de *rara*. ■ Fil molt fi i resistent que fabriquen les aranyes per a fer les teranyines. 8 Personatge imaginari que xucla la sang de les persones. 9 Greix líquid que es fa servir per a cuinar. ■ Vocal repetida en *animal*. ■ La vocal més usada en *elefant*.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

9 Completa la taula amb els noms dels mots encreuats de l'activitat 8:

NOMS COL·LECTIUS	NOMS ABSTRACTES	NOMS CONCRETS

10 Escriu un nom propi per a cada nom comú o a la inversa:

- gos ►
- Canigó ►
- Joan ►
- ciutat ►
- riu ►
- Itàlia ►

11 Escriu el plural de les paraules següents:

- casa ►
- mà ►
- os ►
- taronja ►
- bolet ►
- rovelló ►

12 Completa les frases amb les paraules següents:

artista – gossa – arbre – abstracte – eixam – concret – egua – vaixella

- La femella del cavall és l'..... i la del gos és la
- Un conjunt de plats rep el nom de
- *Por* és un nom, mentre que *llapis* és un nom
- Un conjunt d'abelles formen un
- és un nom individual. Un conjunt forma un bosc.
- és un nom que pot ser femení o masculí.

13 Llegeix aquesta carta i marca amb una **X** les opcions correctes:

AVANTATGES DEL BUS

Tornant de vacances tocava escollir com havia d'anar a la feina, vehicle privat o públic. Fa dues setmanes que vaig en autobús. He vist gent corrent fins a la parada, ensopegades, gent que ajuda a pujar, gent que cedeix el seient; he sentit converses humanes, petons, receptes de cuina via mòbil, preguntes indiscretes de nens, rialles, peticions de perdó... He trobat temps per a la lectura. Però també he perdut l'oportunitat d'omplir el dipòsit del cotxe —i buidar la cartera—, de frenar 100 vegades, de controlar el límit dels 80 km/h. No ho dubto: em llevo d'hora i cap a l'autobús, per gaudir de les paraules sentides, llegides, viscudes... eternes!

JANA MACIÀ MODOLELL (Cervera). Carta publicada
en *El Periódico de Catalunya* (28-09-2008)

• La carta ha estat publicada...

☐ a la televisió ☐ en un diari

• És una carta adreçada...

☐ a un amic o una amiga
☐ al director o a la directora d'un diari
☐ a un ajuntament

• La carta és...

☐ una queixa ☐ un suggeriment
☐ un agraïment ☐ una opinió sobre una notícia publicada en el diari

• El tema de la carta és...

☐ el mal servei dels transports públics
☐ la descripció d'una experiència viscuda en un autobús
☐ els avantatges de fer servir els transports públics

• Ara, assenyalat amb colors diferents les parts següents de la carta:

- introducció o presentació del tema
- exposició
- conclusió

14 Redacta una carta adreçada al mestre o a la mestra, com si dirigís un diari, sobre un tema de l'escola o la classe que vulguis comentar. Aquí tens algunes idees per a escriure-la:

- **Suggestiment:** T'agradaria que el temps d'esbarjo fos més llarg i dónes algunes idees per tal que s'apliquin.
- **Queixa:** No t'agrada la distribució de les taules a la classe.
- **Agraïment:** Aquest curs teniu més ordinadors i ho voldries agrair a la direcció de l'escola i a l'equip de mestres.
- **Felicitació:** T'has assabentat que la directora de la teva escola ha tingut un fill i voldries fer algun comentari.

Títol:

Presentació del tema de la carta:

.....
.....

Cos de la carta: desenvolupament, argumentació...

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Conclusió:

.....
.....
.....

15 Ara, copia la teva carta amb l'ordinador, revisa-la i, després, envia-la per correu electrònic al teu mestre o la teva mestra.

El temps passa

2

- 1 Torna a llegir la descripció de l'avi d'en Quico i marca amb una **x** el dibuix que el representa millor:

- Ara, fes una breu descripció de l'avi d'en Quico amb les teves paraules:

.....

.....

.....

.....

- 2 Escriu una frase amb cada una de les paraules següents de la lectura:

- **pàmpol:**
- **entelar:**
- **mudar:**

3 Escriu les comparacions que fa servir en Quico per descriure el seu avi. Fixa't en l'exemple:

ull gris com el vestit de mudar del pare.....
.....
.....
.....
.....

4 Fes la descripció d'alguna persona gran que coneguis:

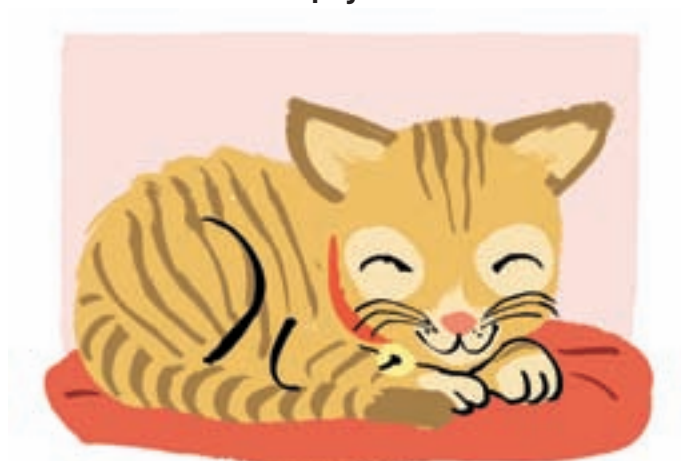
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5 Recorda que l'avi deia que abans de ser un home havia estat un camell. Imagina i explica les seves característiques si hagués estat els animals següents. Fixa't en l'exemple:

- un porc: el meu avi tenia la pell rosada, molt rosada. I era baixet i rabassut,.....
amb les potes curtes. Li agradava rebotar-se al fang.
.....
- un gos:
.....
.....
- un ocell:
.....
.....

6 Subratlla el sufix de la paraula destacada de cada oració i escriu una **D** si és un diminutiu, una **A** si és un augmentatiu i una **P** si és un pejoratiu:

- ☐ Treu la teva **sabatota** de la taula!
- ☐ Quines **cuixarres** té aquest nedador.
- ☐ Tinc una **espineta** clavada al dit.
- ☐ En aquella **casona** no hi cabem tots.
- ☐ Quina **veuassa** té aquesta dona!
- ☐ Treu aquest **ocellot** d'aquí!
- ☐ Quin **gatet** més bonic!

7 Explica els significats que poden tenir les paraules següents (si cal, busca-les en el diccionari). Fixa't en els exemples:

• cavallet:

A Cavall petit.

B Suport per a quadres.

• maneta:

A

B

• filet:

A

B

• careta:

A

B

• Ara, pensa i escriu tres paraules més que tinguin dos significats: el diminutiu i un altre.

.....

8 Llegeix en veu alta les parelles d'oracions següents fent atenció al so de la **essa** de les paraules destacades i, després, contesta:

- T'agrada anar de **caça**?
T'agrada aquesta **casa**?
 - Dibueixa una **alzina**.
Avui vindràs **al cine**?
 - Necessito una **peça** de roba.
El botiguer **pesa** els carbassons.
 - Es **basa** en una bona teoria.
La **bassa** és molt fonda.
- Et sembla que és important la pronúncia correcta del so de la **essa**? Explica-ho.

• Ara, classifica en aquesta taula les paraules destacades:

ESSA SONORA (sona com en cosa)	ESSA SORDA (sona com en sis)

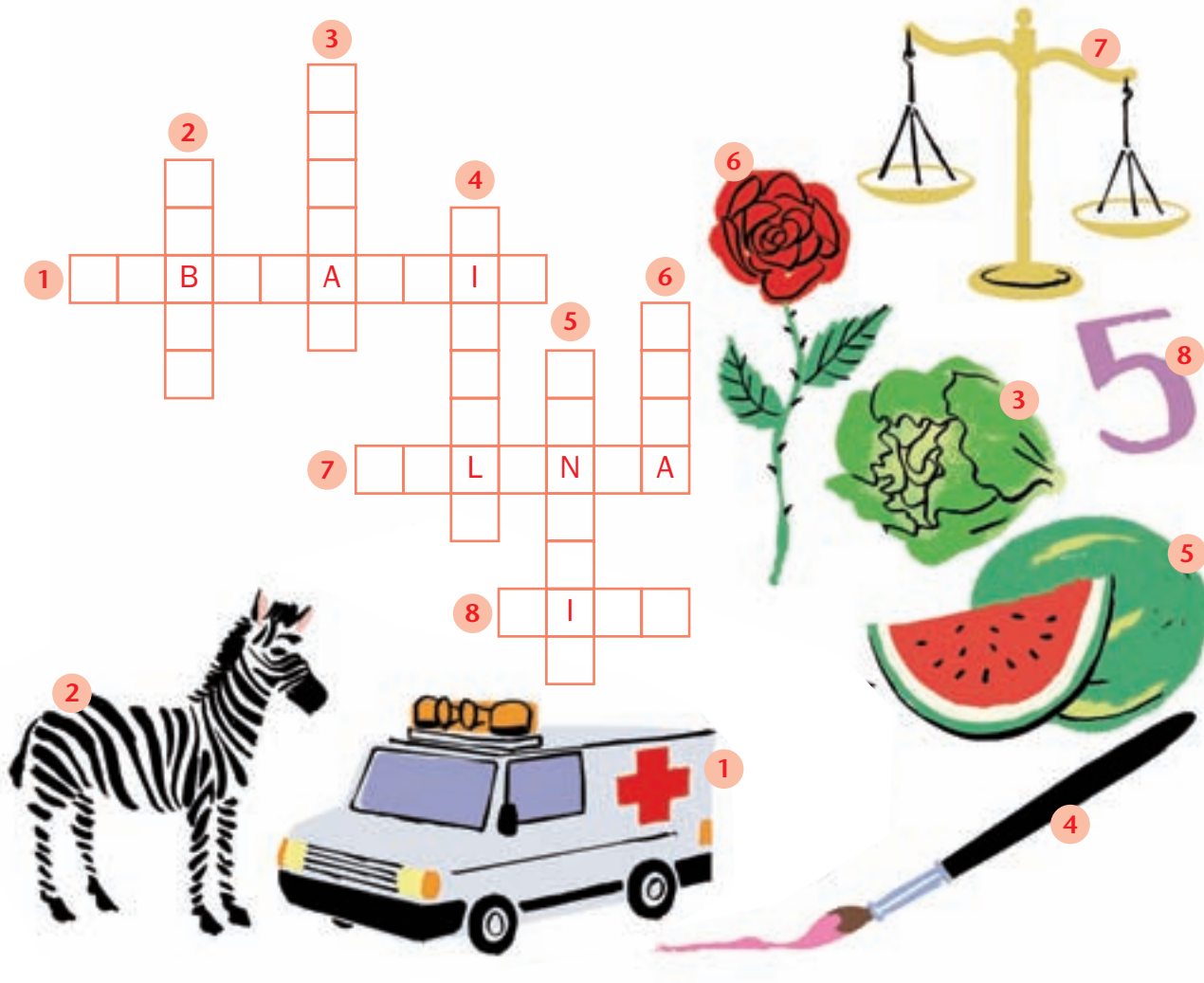
9 Indica si pronuncies amb **essa sorda** o amb **essa sonora** les expressions destacades de les oracions següents. Fixa't en l'exemple:

- Les **obres** no s'acaben mai! ► essa sonora
- Les **sobres** no s'acaben mai! ► essa sorda
- Més **alt**, dius? ►
- Més **sal**, dius? ►
- Hem de posar-hi **els ous**. ►
- Hem de posar-hi **els sous**. ►
- Per Carnestoltes, necessitem unes **petites ales**. ►
- Per Carnestoltes, necessitem unes **petites sales**. ►

• Ara, contesta:

- Sona igual cada parella de frases? ► Tenen el mateix significat?
- Quina lletra les distingeix? Encercla-la en cada cas.

10 Completa l'encreuat amb els noms corresponents als dibuixos:

11 Completa les parelles d'oracions amb les paraules corresponents:

- massa/maça

Tens feina!

Em deixes la per a picar aquesta fusta?

- pressa/presa

La ha declarat davant el jutge i ha dit que és innocent.

Tinc molta, així que no m'entretenguis!

- zona/sona

M'agrada com aquesta música!

En aquesta no crec que trobem bolets.

- 12** Combina aquestes síl·labes i escriu cinc paraules amb essa sonora. No pots fer servir cap síl·laba més d'una vegada:

al fon rit zó ho bre col na tris sem
te sa en ze de sar zi

- Ara, combina aquestes altres síl·labes i escriu cinc paraules amb essa sorda:

pot ge va so dan ser ce so ble sel
par nat si sa ba per pos

- 13** Completa aquesta sèrie d'adjectius fent atenció a l'alternança **s/ss** i **c/ç**:

gros	grossa	grossos	
feliç	feliç		
			rosses
		audaços	

- 14** Completa les paraules de les oracions següents amb **s, ss, c, ç** o **z**:

- Tinc on e anys i la meva germana en té cator e.
- M'he comprat una bru a amb notes mu icals.
- Em fan mal tots els o os del co .
- Fes-me una abra ada, co ineta!
- He après la lli ó i no tornaré a posar-me aquestes abates.

15 Llegeix aquests textos i indica qui fa de narrador en cada cas: el mateix protagonista o un narrador que no participa en la història.

A En Pietro, el pagès, un matí va anar a l'hort amb la intenció de collir pomes. El pomer era enmig d'un prat i, mentre s'hi acostava, en Pietro va veure entre les fulles taques de diversos colors: blau, groc, rosa, violeta.

“Renoi”, va pensar, “no havia vist mai pomes blaves; com és, això?”

GIANNI RODARI. *Contes llargs com un somriure*. Editorial La Galera

B Era a casa jugant a pilota, quan, bing!, m'he carregat el gerro rosa de la sala. La mare ha vingut corrents i jo m'he posat a plorar.

—Nicolas! —m'ha dit la mare—. Saps que no es pot jugar a pilota dins de casa! Mira què has fet: has trencat el gerro rosa de la sala! El teu pare n'estava enamorat, d'aquest gerro. Quan vindrà, li explicaràs el que has fet, et castigarà i en trauràs una bona lliçó!

RENÉ GOSCINNY. *Els “patis” del petit Nicolas*. Editorial La Galera

● Ara, transforma cada text canviant el punt de vista de la narració. Fixa't en els exemples:

A Un matí vaig anar

.....

.....

.....

.....

.....

B Nicolas era a casa jugant

.....

.....

.....

.....

.....

- 16** Llegeix el text següent i subratlla'n les formes verbals, els determinants possessius, els pronomes personals i el nom de la protagonista:

A la Mireia li agradava molt el mar. Cada any la seva mare li prometia que hi anirien durant les vacances i ella passava nits senceres pensant en el viatge. Era tan feliç, la Mireia, en aquells moments! Però en acostar-se l'estiu, el seu germà Fran sempre es posava malalt i els seus pares decidien portar-los a la muntanya, en un càmping a la vora d'un riu, perquè deien que era més sa.

Aquell any, però, seria el darrer any que anirien a la muntanya a causa d'aquell fet tan esgarrifós que va passar. Una nit...

- Ara, escriu el text en primera persona, és a dir, com si tu fossis la Mireia, la protagonista:

- Finalment, inventa i escriu, en primera persona, un final per a aquesta història:

Quanta energia!

3

1 Escribe una oración con cada una de las palabras siguientes:

- **incineradora:**
- **colossal:**
- **depuradora:**
- **filtre:**
- **reverència:**
- **promès:**

2 Fes un resum de la història de **La neteja de la comarca** que has llegit:

- **Plantejament:**
.....
.....
- **Nus:**
.....
.....
.....
- **Desenllaç:**
.....
.....

3 Explica què volen dir les expressions següents de la lectura:

- Treure's un elefant del damunt:
- Estalviar compliments:
- Posar-se una medalla:

4 Busca en la sopa de lletres el nom de sis personatges de la lectura:

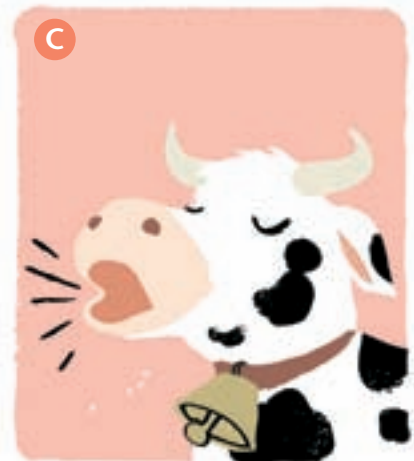
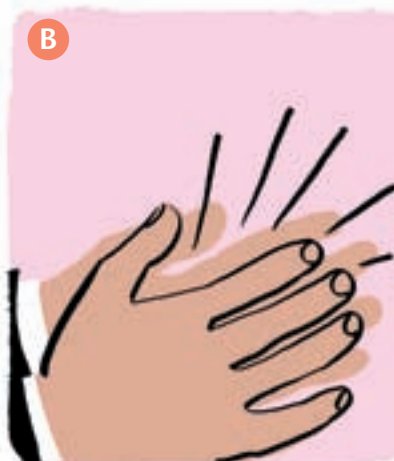
A	B	E	L	P	E	L	A	C	B
C	A	N	D	E	L	E	R	A	A
A	B	R	E	C	S	A	T	R	R
N	E	E	L	O	A	N	U	U	T
D	T	B	H	N	R	D	E	L	O
E	S	A	O	S	R	R	A	L	M
L	I	X	M	I	A	E	N	A	E
I	P	D	A	S	Q	P	A	R	U

- Ara, tria'n tres i digues qui són, quina relació tenen amb la resta de personatges i, si ho saps, quines característiques tenen. Fixa't en l'exemple:

- Bartomeu: el senyor Bartomeu és el pare de la Babet, el marit de la senyora Candelera i el sogre d'en Leandre. Té un supermercat i desconfia d'en Leandre perquè no li agrada prou per a la seva filla.
-
-
-

5 Escriu les onomatopeies adequades en cada una d'aquestes vinyetes:

6 Classifica les onomatopeies següents en la taula de sota:

pam-pum – pif-paf – xap – rac-rac – catacrac – cloc-cloc

PARAULES SIMPLES	REPETICIONS	REPETICIONS AMB CANVI DE VOCAL

Ara, escriu-les al costat del significat corresponent:

- bufetada:
- tret, cop violent:
- veu de la gallina:
- rosegar:
- caure a l'aigua:
- trencar-se:

7 Completa el text amb els determinants següents i, després, classifical's en la taula de sota:

gens – aquella – cada – algun – primera – aquesta – seva – segona – dos

..... setmana, l'Anna s'havia proposat anar al gimnàs. Ja feia més de mesos que dilluns es proposava d'anar-hi, però sempre hi havia motiu que li ho impedia. La voluntat tampoc no era per tirar coets, així que no li era fàcil aconseguir l'objectiu. era la fita que s'havia proposat portar a terme. I, pel que fa a la fita, l'anglès, més valia no preguntar-li res...

DEMOSTRATIUS	POSSESSIUS	NUMERALS	INDEFINITS	QUANTITATIUS

8 Completa cada oració amb un d'aquests quantitatius:

moltes

pocs

gaire

més

prou

- Si no em dónes motius per a anar-hi, no hi aniré.
- La senyora Candelera feia cara de amics.
- La Babet s'estima en Leandre per raons.
- En aquella depuradora no hi havia aire fresc.
- No hi ha gent per a començar a treballar.

9 Escriu un exemple de cada tipus de determinant:

ARTICLE	DEMOSTRATIU	POSSESSIU	NUMERAL	INDEFINIT	QUANTITATIU

10 Llegeix aquest text expositiu i, després, completa el text de sota:

LES PERSONES I L'EXPLOTACIÓ DE LES FONTS D'ENERGIA

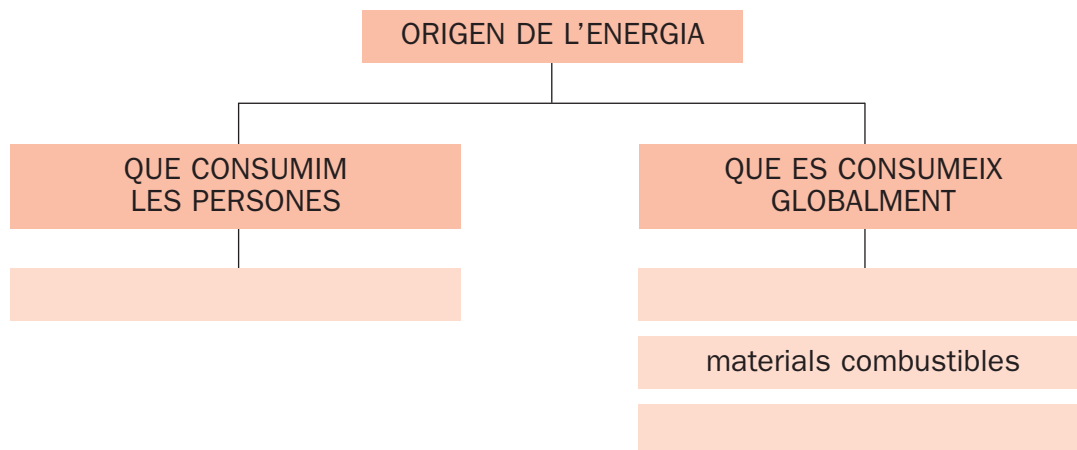
L'energia que consumim les persones per a viure té l'origen en els **aliments**.

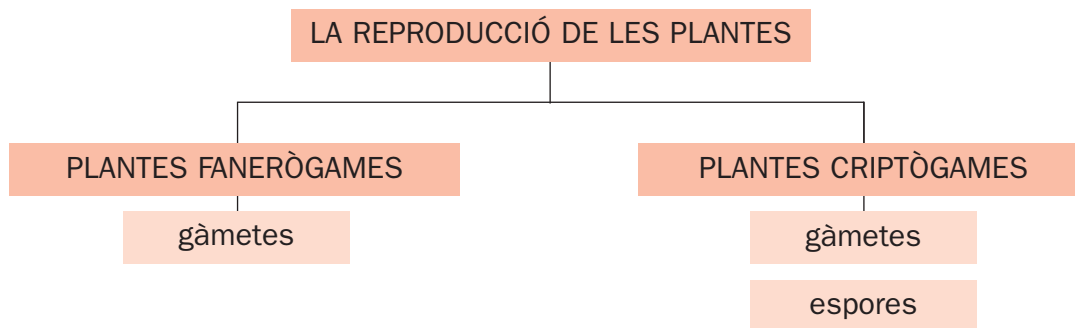
L'energia que es consumeix globalment en una comunitat, una regió o un país, té l'origen, principalment, en l'**energia hidràulica**, en l'obtinguda dels **materials combustibles** i, darrerament, en l'**energia nuclear**.

Aquestes fonts o recursos energètics ens proporcionen la força necessària per a fer funcionar totes les màquines i els aparells del nostre entorn.

- Podem trobar aquest text en
- El títol del text és
- Té paràgrafs.
- En el paràgraf s'explica l'origen de l'energia que consumim
- En el segon paràgraf, s'explica l'origen de l'energia que es consumeix, que és, i
- En el paràgraf s'explica per a què serveixen aquests recursos.

11 Recorda que un text expositiu es pot fer a partir d'un esquema. Fixa't bé en el text de l'activitat 10 i completa aquest mapa de conceptes:

- Recordat dels passos que has après per a escriure un text expositiu:

- 1 Escribe frases cortas y organiza la información en párrafos.
- 2 Haz servir vocabulario concreto y específico (palabras precisas).
- 3 Destaca las palabras clave con negrita, algún color o subrátila-les.
- 4 Finalmente, escribe un título para el texto.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. On the right side of the page, there is a large rectangular area outlined by a thick, dashed red line. This area appears to be a designated space for a drawing or illustration, separate from the writing area defined by the lines. The paper has a clean, unlined appearance except for the ruled lines and the red dashed border.

- Ara, busca a internet o en una revista una foto d'una planta amb flor i enganxa-la al costat del teu text.

Ara veig la llum!

4

1 Escriu una oració amb cada una de les paraules següents de la lectura:

- **vestíbul:**
- **evolució:**
- **flassada:**
- **deixeble:**
- **safareig:**
- **maniquí:**

2 Busca en la sopa de lletres el nom de sis objectes que els protagonistes de la lectura observen en el Museu de l'Evolució de l'Habitatge i escriu-los:

Q	A	V	K	C	M	F	T	B	Z	O
B	M	F	L	A	S	S	A	D	A	S
I	E	L	P	J	E	N	R	I	S	A
T	N	O	S	C	C	E	F	R	A	F
L	H	T	T	M	O	N	E	D	A	A
L	I	B	E	E	V	I	O	N	D	R
E	F	E	L	S	U	E	X	A	R	E
T	A	R	I	T	P	Z	Q	I	E	I
I	E	L	R	A	G	J	D	A	N	G
E	S	P	R	E	M	E	D	O	R	O
B	W	H	X	S	E	C	U	D	S	P

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3 Recorda que en Jordi no sap com pot explicar prou bé què són els diners i els estudiants del futur no n'han vist mai. Explica'ls-ho tu:

.....

.....

.....

4 Exposa, a partir de la lectura i dels teus coneixements, la teva opinió sobre la importància que tenen els elements següents:

- l'electricitat:
-
-
- els museus d'història:
-
-
- els teixits:
-
-

5 Imagina i explica com creus que seran els objectes següents l'any 2110:

- els cotxes:
-
-
- la roba:
-
-
- els llibres:
-
-

6 Busca en un diccionari de sinònims una o més paraules que tinguin el mateix significat que les següents:

- vermut:
- rei:
- aparador:
- nau:
- mot:
- vas:
- brollador:
- diàfan:

● Ara, busca'ls en la sopa de lletres:

T	R	A	N	S	P	A	R	E	N	T
E	A	N	E	G	I	P	A	S	E	U
P	V	V	M	A	D	L	P	M	F	N
S	E	I	B	F	E	B	E	O	T	M
P	S	T	A	V	O	B	R	Z	A	O
A	U	R	R	P	L	N	I	P	W	N
R	L	I	C	H	A	K	T	R	X	A
A	E	N	A	L	I	C	I	G	D	R
U	N	A	C	A	L	D	U	T	J	C
L	M	U	I	Q	E	L	O	Q	V	A
A	A	R	O	B	S	G	E	X	I	H

4

● Finalment, fes una oració amb cada un dels sinònims de la sopa de lletres i comprova que pots substituir-los per les paraules indicades en l'activitat:

-
-
-
-
-
-
-
-

7 Llegeix en veu alta les parelles de paraules següents fent atenció al so de les lletres destacades:

xerra – gerra

menjar – manxar

joc – xoc

xou – jou

• Ara, escriu una oració amb cada una d'aquestes paraules. Fixa't que tenen significats diferents. Si cal, busca-les en el diccionari:

-
-
-
-
-
-
-
-

8 Escriu una paraula de la mateixa família de cada una d'aquestes paraules incompletes i, després, completa-les amb **-ig** o **-tx**. Fixa't en l'exemple:

fageda ► fa **ig**

..... ► mare	 ► bo
..... ► despa	 ► esqui
..... ► sorte	 ► empa

9 Fixa't que les paraules següents poden formar el plural de dues maneres diferents. Completa la taula:

PARAULES ACABADES EN -IG	PLURAL EN -IGS	PLURAL EN -JOS
passeig	passeigs	passejos
mareig		
desig		

10 Esbrina la paraula a què es refereix cada una de les definicions següents i, després, trasllada cada lletra en la casella corresponent de la graella i podràs llegir un embarbussament d'Helena Vidal:

- A** Líquid espès que porta molt de sucre. N'hi ha de fruita i n'hi ha que serveixen per a curar la tos.

3	4	11	6	7

- B** Pala plana que aguanta un conjunt de cordes resistents i tibants entrelaçades en forma de reixa. Serveix per a jugar a tennis.

11	4	15	9	1	14	4

- C** Bosc molt dens amb arbres i plantes no gaire alts. N'hi ha als països tropicals.

17	9	12	10	2	4

- D** Xarxa o tela que es penja entre dos arbres i serveix per a estirar-s'hi.

18	4	19	4	13	4

- E** Debatre, disputar, conversar... sobre un tema.

16	5	8	13	9	14	5	11

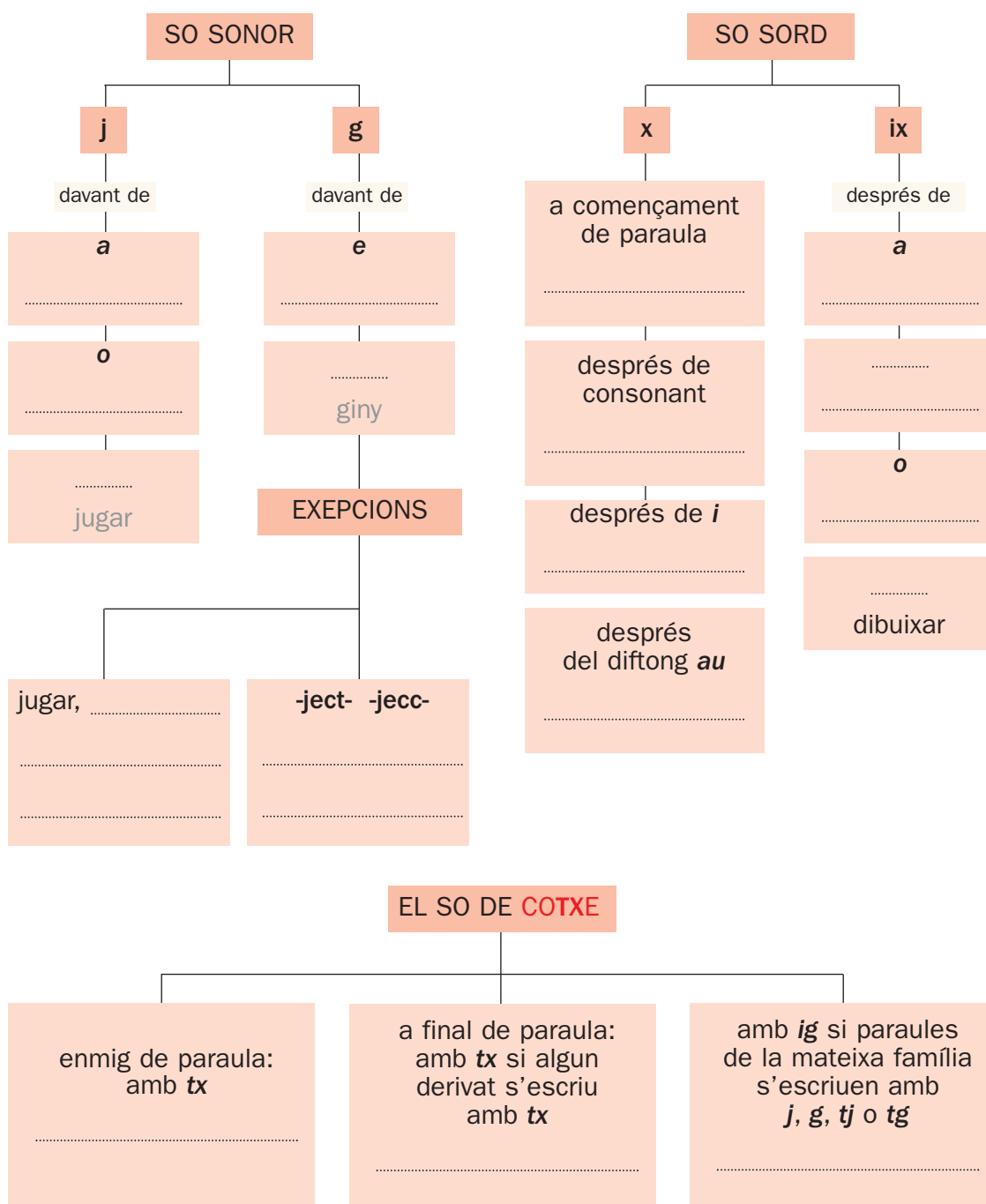
EMBARBUSSAMENT

1	2		3	4	5		3	6	7		8	,	4	5	3	6	7	2	9	10	4					
1	5	3	4	11	11	4	12	13	4	14		8	6	14	4		9	12		3	6	7				
15	9	1		16	1		14	4	12	14		3	9	13	2	4	11		2	4		7	2	9	17	4
18	4		15	9	1	16	4	14		13	6	19		1	2		3	4	5		3	6	7			

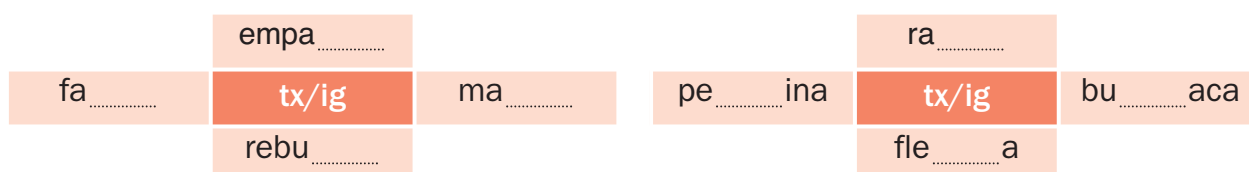
HELENA VIDAL. "Embarbussament", dins *Poesies amb suc*. Editorial La Galera

- Ara, aprèn-te'l de memòria i recita'l tan ràpid com puguïs.

11 Completa el mapa de conceptes següent:

12 Completa les paraules de cada figura amb el dígraf correcte:

13 Llegeix amb atenció el relat següent:

El viatge amb tren ha anat bé; cal tota una nit per a arribar allà on anem. Al nostre compartiment, el monitor del nostre grup, que es diu Gérard Lestouffe i que és molt divertit, ens ha dit que dormíssim i que fóssim bons minyons perquè així arribaríem descansats al campament, l'endemà al matí. Tenia raó. Dic el monitor del nostre grup perquè ens han explicat que seríem grups de dotze, amb un monitor. El nostre grup es diu "Ulls de linx", i el monitor ens ha dit que el nostre crit de grup seria "Ferm!".

És clar que no hem pogut dormir. N'hi havia un que plorava contínuament i deia que volia tornar a casa amb el pare i la mare. Llavors un altre ha rigut i li ha dit que era una mitja nena. Llavors el que plorava li ha donat una plantofada i s'han posat a plorar tots dos, sobretot quan el monitor els ha dit que els faria fer el viatge drets al corredor si continuaven d'aquella manera. [...]

I llavors els nens han començat a anar al començament del vagó, i n'hi hagut un que no ha tornat i el monitor l'ha anat a buscar, i si no tornava era perquè la porta estava encallada, i han hagut d'anar a buscar el senyor que revisa els bitllets perquè obrís la porta, i tothom s'estava posant nerviós, perquè el nen que s'havia quedat a dins plorava i cridava que tenia por, i deia que què faria si arribàvem a una estació, perquè allí hi deia que estava prohibit de ser allí dins quan el tren era a l'estació.

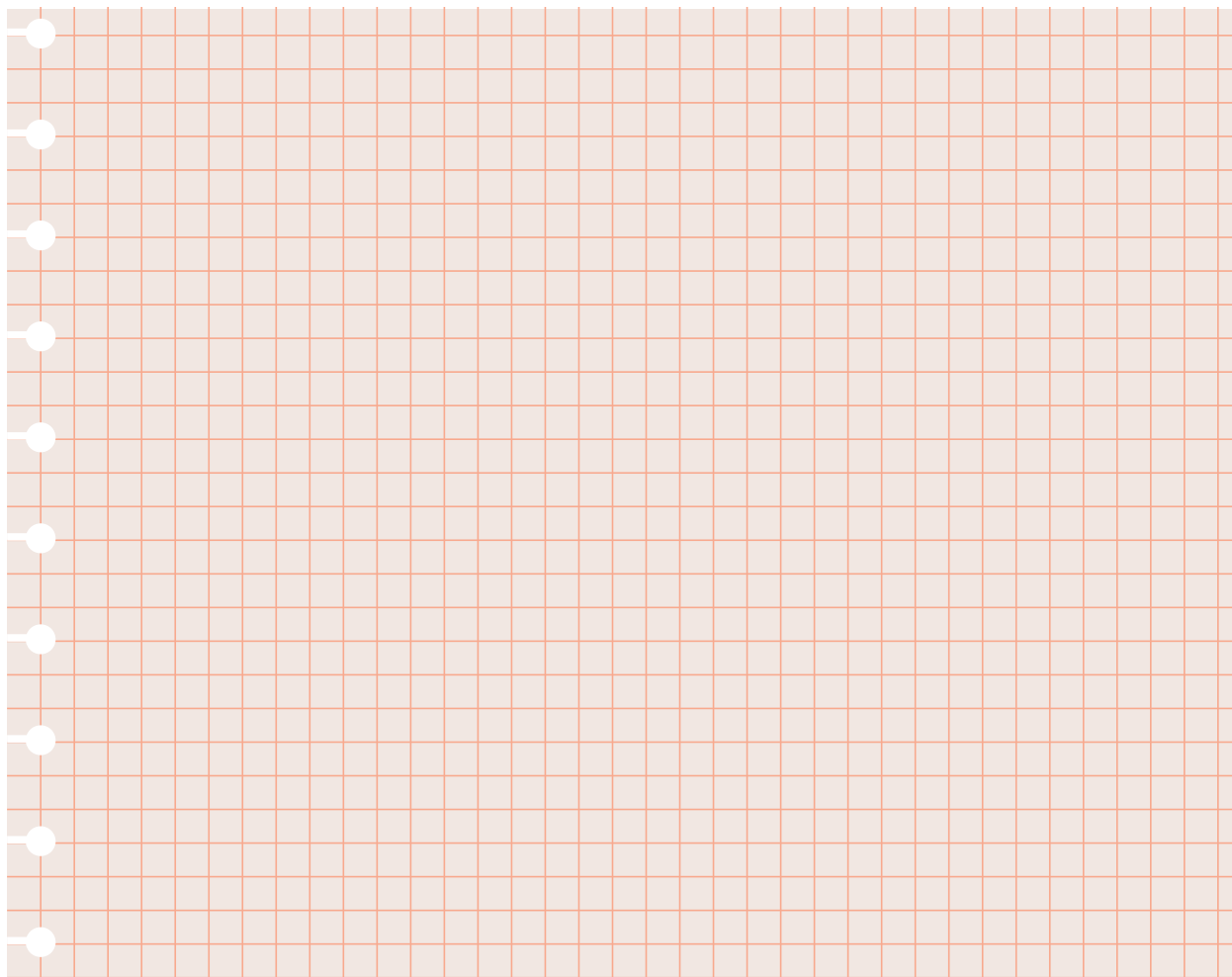

RENÉ GOSCINNY. *Les vacances del petit Nicolas*. Editorial La Galera

● Ara, segueix les indicacions següents per a convertir el relat en un diàleg:

- 1 Encercla en el text el nom dels personatges que intervenen en la història. Si no hi surt el nom, encercla'n el referent; per exemple: "n'hi havia un que plorava".
- 2 Finalment, subratlla el que diuen els personatges.
- 3 Decideix com escriuràs el text dialogat:
 - ☐ En tercera persona.
 - ☐ En primera persona, des del punt de vista d'en Nicolas (com en el text original).
 - ☐ En primera persona, des del punt de vista del monitor.

- 14** Converteix el relat de l'activitat 13 en un text dialogat. Posa-hi un títol i recorda't de fer servir els verbs en present per al discurs dels personatges i en passat per a les explicacions:

A large rectangular area filled with a light gray grid pattern, resembling graph paper. On the left side, there are ten white circular punch holes, suggesting it's a page from a binder.

- Ara, revisa i corregeix el text. Comprova si has seguit les indicacions següents:

- ☐ El text conté totes les situacions que hi ha en la història.
- ☐ Hi has inclòs tots els discursos dels personatges.
- ☐ Has puntuat bé els diàlegs.
- ☐ Has fet servir els verbs adequats per a introduir els discursos.
- ☐ Has corregit el text.

- 15** Copia el text definitiu amb l'ordinador i imprimeix-lo. Després, intercanvia'l amb un company o una companya i compareu-ne les semblances i les diferències.

Màquines humanes

5

1 Llegeix aquest altre fragment de **Jo, robot**:

La Glòria es va girar i va baixar corrent l'escala del soterrani cridant:

—Robbie, vine a veure el que m'han portat el pare i la mare! És un gos, Robbie!

Però de seguida va tornar, una mica espantada.

—Mare, en Robbie no és a la seva habitació. On és?

No va obtenir resposta. En George Weston va estossegar i de sobte es va sentir interessat per un núvol que vagarejava pel cel.

—On és en Robbie, mare?

—No et preocupis, Glòria. Potser en Robbie se n'ha anat.

—Se n'ha anat? A on? A on se n'ha anat, mare?

—No ho sap ningú, bonica. Se n'ha anat de cop i volta. L'hem estat buscant i buscant; però no l'hem trobat.

—Creus que no tornarà? —tenia els ulls molt oberts de terror.

—Potser el trobarem aviat. El continuarem buscant. Mentrestant pots jugar amb aquest gos tan bonic. Mira'li! Es diu Llampec, i pot...

Però a la Glòria els ulls se li van omplir de llàgrimes.

—No vull aquest gos fastigós... Vull en Robbie. Vull que em porteu en Robbie.

Els seus sentiments eren massa forts per a expressar-los amb paraules, i es va posar a plorar a llàgrima viva.

La senyora Weston va mirar el seu marit demanant ajuda, però ell es va escapolar arrossegant els peus, sense apartar els ulls del cel, de manera que la seva dona va haver d'assumir la tasca de consolar-la.

—No ploris, Glòria. En Robbie només era una màquina vella i horrible. No tenia vida.

—En Robbie no era cap màquina! —va cridar la Glòria, furiosa—. Era una persona com tu i com jo, i era el meu amic. Vull que torni, mare; vull que torni!

ISAAC ASIMOV. *Jo, robot*. Editorial Vicens Vives

2 Pensa en els dos fragments de **Jo, robot** que has llegit i, després, contesta:

- ▶ És veritat que en Robbie ha marxat? Què ha passat realment?
.....
.....
- ▶ Per què li han regalat un gos a la Glòria?
.....
- ▶ Per què el senyor Weston es fa el despistat?
.....
- ▶ Com reacciona la Glòria?
Tu ho viuries de la mateixa manera? Raona la teva resposta.
.....
- ▶ Estàs d'acord amb la mare de la Glòria? Consideres que fa el que ha de fer?
Explica per què.
.....
- ▶ Què et sembla el fet que la Glòria pensi que en Robbie
era una persona?
.....

3 Imagina com seria la màquina o el robot que t'agradaria inventar. Explica quines funcions faria i fes-ne un dibuix:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

A large, empty rectangle with a dashed orange border, intended for a drawing of a robot or machine.

4 Explica amb paraules teves què vol dir que dues paraules o expressions són homòfones:

.....

.....

.....

5 Completa les oracions següents amb la paraula o expressió homòfona corresponent:

gairebé / gaire bé

- No ho veig; m'ho pots acostar?
- no sabia qui era, però vam estar parlant molta estona.

aleshores / a les hores

- de classe sempre estic molt concentrat.
- Va arribar la Marta i,, vam poder obrir els regals.

vuit / buit

- El got és El pots omplir?
- En Martí té anys.

sent / cent

- L'àvia no hi gaire. Has de cridar una mica més.
- Hi havia persones fent cua a la porta del cinema.

si no / sinó

- véns a la festa, m'avorriré.
- No és ros, morè.

• Ara, tria una de les parelles de paraules o expressions anteriors i escriu-hi una oració:

.....

.....

6 Busca en la sopa de lletres quatre parelles de paraules homòfones i copia-les:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B	E	L	L	E	S	A	V	B	C
C	N	E	L	I	N	A	A	O	A
I	A	N	N	E	C	E	L	S	V
G	P	B	A	L	L	C	L	E	A
N	A	G	U	S	C	A	R	T	N
E	E	N	T	R	A	M	I	A	Ç
S	E	U	S	I	G	N	E	T	X
P	A	B	V	E	L	L	E	S	A
A	B	A	N	S	S	Q	C	I	P

● Ara, completa les oracions següents amb les paraules que has trobat en la sopa de lletres:

- La d'aquella flor és indiscutible.
- Avui fan la festa de la al Casal de la Gent Gran.
- L'aneguet lleig va resultar ser un
- En aquesta oració hi falta un d'admiració.
- El poble és al fons de la, entre les muntanyes.
- El de festa major del meu poble és molt divertit.
- En l'..... informatiu ja he sentit aquesta notícia.
- de venir, ja sabia que m'ho passaria bé.

7 Escriu una oració amb cada una d'aquestes paraules:

a / ha

-
-

i / hi

-
-

8 Escriu el femení o el masculí dels adjectius següents i classifica'ls en la taula:

- elegant:
- estrany:
- alt:
- negre:
- interessant:
- feliç:
- gruixut:
- emocionant:

ADJECTIUS VARIABLES	ADJECTIUS INVARIABLES

9 Copia aquestes oracions passant-les al femení. Vigila amb els adjectius:

- La Júlia té un veí nou que té un fill molt xerraire i insolent.
.....
- Aquell senyor tan elegant i distingit té a casa seva dos gossos negres petits.
.....
- El meu cosí petit ha pintat un gat blanc i un lleó gros i lluent.
.....

10 Tria un d'aquests adjectius per a completar cada oració i contesta:

amable – feble – trilingüe – alegre – rondinaire

- Aquella noia tan i educada és la teva germana?
- En Joan és molt, sempre està content.
- No siguis tan, no pares de queixar-te!
- La Fatu és: parla àrab, castellà i català.
- Tens una veu i gairebé no et sento.

► Com són aquests adjectius?

11 Llegeix aquest text i encercla'n els adjectius que complementen els noms destacats:

Em vaig aixecar i em vaig allunyar, però, fent una **pirueta** hàbil i precisa, es tornà a posar davant meu. No vaig ser capaç de ferir-li els sentiments. Vaig pujar-hi. El seient de davant tenia aquell **perfum** grat i fresc del **cotxe** que es manté impecablement net. M'hi vaig asseure, agraït, i amb una **eficiència** suau, silenciosa i ràpida, els meus nois i les meves noies em portaren a casa.

ISAAC ASIMOV. *Sally*, dins *Amics robots*. Editorial Vicens Vives

• Ara, copia el text substituint els noms destacats per les paraules següents. Fes els canvis que calgui:

pirueta ► moviment

perfum ► olor

cotxe ► màquina

eficiència ► posat

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12 Escriu una oració amb cada un d'aquests adjectius:

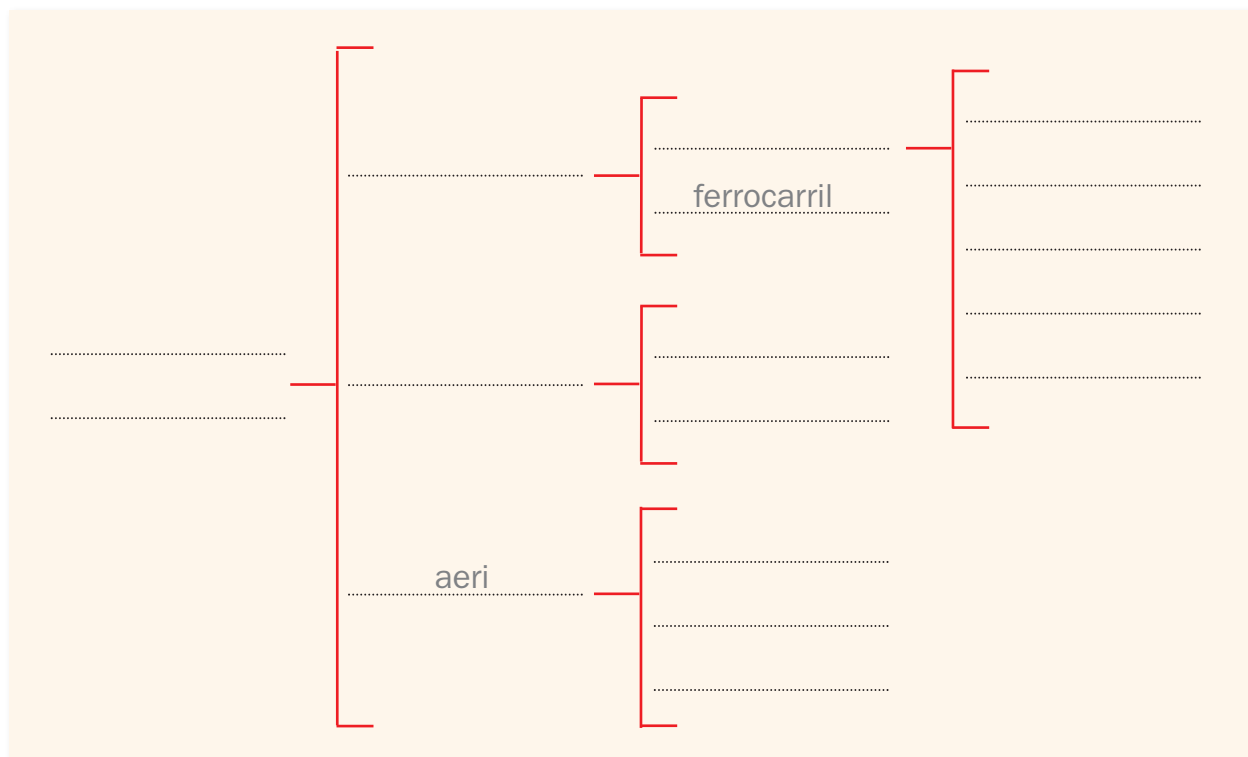
- fidel:
- intel·ligent:
- feliç:
- brillant:
- humil:
- picant:

13 Marca amb una **X** les afirmacions correctes:

- ☐ Un esquema és un resum de les idees principals d'un tema, redactades de manera ordenada i estructurada.
- ☐ Un esquema és una representació gràfica i ordenada de les idees principals d'un tema.
- ☐ Un esquema ha de recollir les preposicions i els adjectius d'un text.
- ☐ L'esquema és el pas següent d'una bona subratllada.
- ☐ A partir de l'esquema, podem subratllar el text.
- ☐ L'esquema facilita la comprensió d'un tema.
- ☐ L'esquema és un escrit en prosa.
- ☐ Hi ha molts tipus d'esquemes; per exemple, de claus, de tipus mapa conceptual i numèrics.

14 Completa aquest esquema de claus amb les paraules següents:

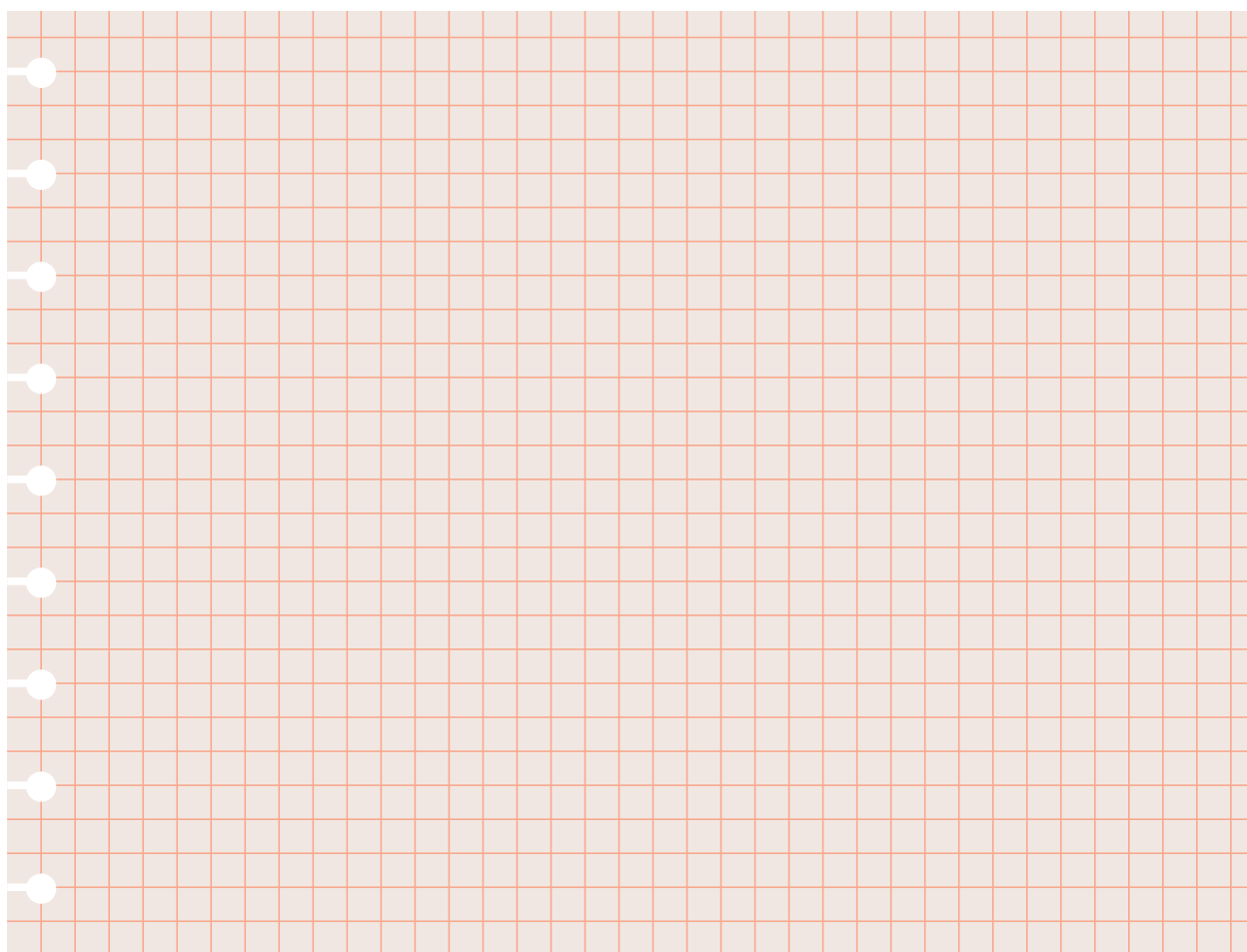
mitjans de transport – bicicleta – autocar – camió – terrestre – barca
ferrocarril – avió – vaixell – cotxe – marítim – avioneta – aeri – carretera
motocicleta – helicòpter

- 15** Fes una llista dels objectes que hi ha a la teva aula i, després, classifica'ls en aquesta taula, segons el material de què són fets:

PLÀSTIC	FUSTA	VIDRE	FERRO	ALTRES

- Ara, fes un mapa de conceptes sobre els objectes que hi ha a la teva classe i el material de què són fets:

- Finalment, intercanvia el mapa de conceptes amb el del teu company o companya i revisa'l.

Quina gràcia!

6

- 1 Explica què passa en aquests fragments de **Viatge al centre de la Terra**:

—Allà al lluny —diu el professor— hi ha alguna roca,
o algun illot on va a rompre el mar.

Correm com insensats cap aquella massa poderosa
que cent balenes no alimentarien durant un dia.

- 2 Fixa't en les característiques dels tres personatges de la lectura i contesta:

► Quin personatge està disposat a córrer perills per tal d'aconseguir la seva fita?

► Quin personatge no mostra les seves preferències i es limita a complir ordres?

► Quin personatge té més por i pensa que tot plegat és una bogeria?

3 Busca informació sobre Jules Verne a internet o en una enciclopèdia i completa:

Jules Verne és un escriptor nascut a, que va viure entre l'any i l'any La seva especialitat són les novel·les Algunes de les seves obres més destacades són

.....

Va escriure *Viatge al centre de la Terra* l'any i aquesta novel·la tracta de

.....

4 Explica el fragment següent de la lectura. Si busques les paraules destacades en el diccionari et serà més fàcil:

Caminem sobre un granit barrejat amb **tufo silici**; el sòl tremola sota els nostres peus com els costats d'una **caldera** plena de vapor sobreescalfat; crema. Arribem a la vista d'una petita **conca** central d'on s'eleva el **guèiser**. Introdueixo a l'aigua que raja bullint un termòmetre, i marca una escalfor de cent seixanta-tres graus. Així doncs, aquesta aigua surt d'un focus ardent.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● Ara, investiga a quina temperatura bull l'aigua i escriu-ho:

.....

5 Escriu el nom de cada un dels elements assenyalats en aquest còmic:

VILADOMS. "Pesquis i Baliga". Revista Cavall Fort (núm. 1.071)

6 Classifica les paraules següents en la taula de sota:

canvi – bomber – envelat – desembre – conversa – combustible – invisible
 embolicar – enviar – convidar – invent – emblanquinar – ombra – ambició – embut
 enveja – tombar – conveni – embalar – embarbussament – convent – envellir

S'ESCRIUEN AMB NV	S'ESCRIUEN AMB MB

• Ara, completa la norma:

- Escrivim **v** darrere de, com per exemple en
- Escrivim **b** darrere de, com per exemple en

Hi ha, però, algunes excepcions, com tram ia, circum al·lació, trium irat.

7 Completa les paraules següents amb **v** o amb **b**:

tou ▶ to a	rep ▶ re re	neu ▶ ne ar
suau ▶ sua itat	sap ▶ sa er	llop ▶ llo a
cap ▶ ca ut	cau ▶ ca itat	nou ▶ no a

• Ara, escriu les normes que tenen a veure amb les paraules anteriors:

8 Completa les oracions següents amb una forma del passat del verb que s'indica entre parèntesis. Fixa't en l'exemple:

- La Carla (*canta*) molt malament, (*desafina*) molt.

La Carla cantava molt malament, desafinava molt.

- Els meus germans sempre (*esmorzar*) cereals i suc de fruita.

.....

- Sempre que (*anar*) a l'escola, la Joana i jo (*xiular*) una cançó.

.....

- A mi m'(*agradar*) jugar al parxís, però la meva germana no ho (*suportar*).

.....

9 Busca en la sopa de lletres quatre paraules amb **br** i quatre amb **bl** i copia-les al costat:

BR

.....

.....

.....

BL

.....

.....

.....

A	B	I	M	A	X	B	R	E	U
B	C	F	O	P	E	R	C	A	N
R	E	E	B	A	L	A	O	R	E
E	A	B	L	D	L	N	M	A	B
S	R	N	E	V	E	C	O	L	L
S	A	N	Y	E	X	A	F	E	O
O	P	A	G	U	S	N	V	E	C
L	A	N	P	O	B	L	E	R	P
T	O	M	A	E	C	S	E	R	I
B	L	A	U	C	B	R	O	U	N

10 Fes memòria i completa amb **b** o **v**:

sa ó

a ans

aca ar

a i

go ernar

tre allar

ca all

sa i

cor

ca er

arri ar

tro ar

i a

cor a

a all

re entar

co ard

a orrit

compro ar

a et

11 Completa les oracions següents amb la paraula corresponent:

heptàgon

hemisferi

homòfon

hipersensible

- Europa està situada a l'..... nord.
- Un és un polígon de set costats.
- Un mot és d'un altre quan es pronuncia igual, però significa coses diferents i s'escriu diferent.
- La Julieta és molt sensible, és

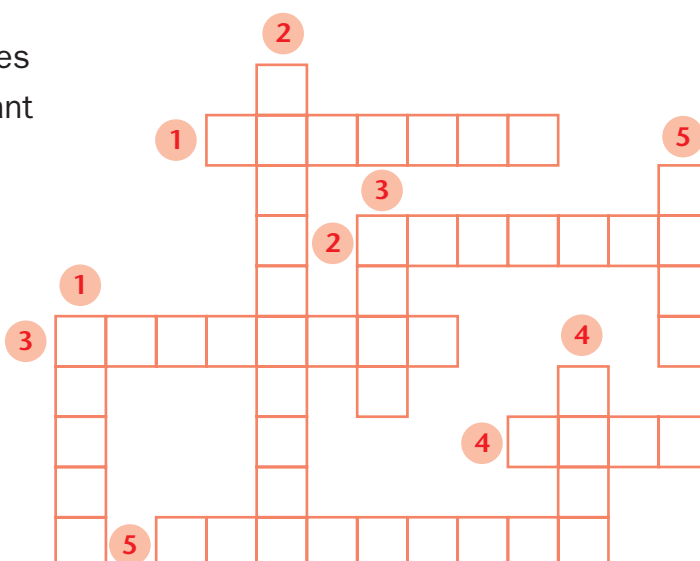
12 Resol els mots encreuats següents:

HORITZONTALS

- 1 Aparell o màquina per a transportar persones o coses d'un lloc a un altre. Les bicicletes, els cotxes, els vaixells i els avions ho són.
- 2 Etiqueta dibuixada o escrita que s'enganxa sense posar-hi pega.
- 3 Ciència que estudia el conjunt dels esdeveniments que han passat al món.
- 4 Tros de terra on es cultiven verdures i llegums.
- 5 Instrument musical de vent que es toca amb la boca, bufant i aspirant l'aire.
- 2 Vehicle volador que pot enlairar-se i aterrar verticalment i aturar-se enlaire sense caure. Porta una hèlice molt grossa a la part de dalt i una altra de petita a la cua.
- 3 Dia que va abans d'avui.
- 4 Unitat de temps que és igual a una vint-i-quatrena part d'un dia.
- 5 Relatiu o pertanyent a l'home. Ésser ____.

VERTICALS

- 1 Edifici amb habitacions on, pagant, una persona pot dormir i menjar.

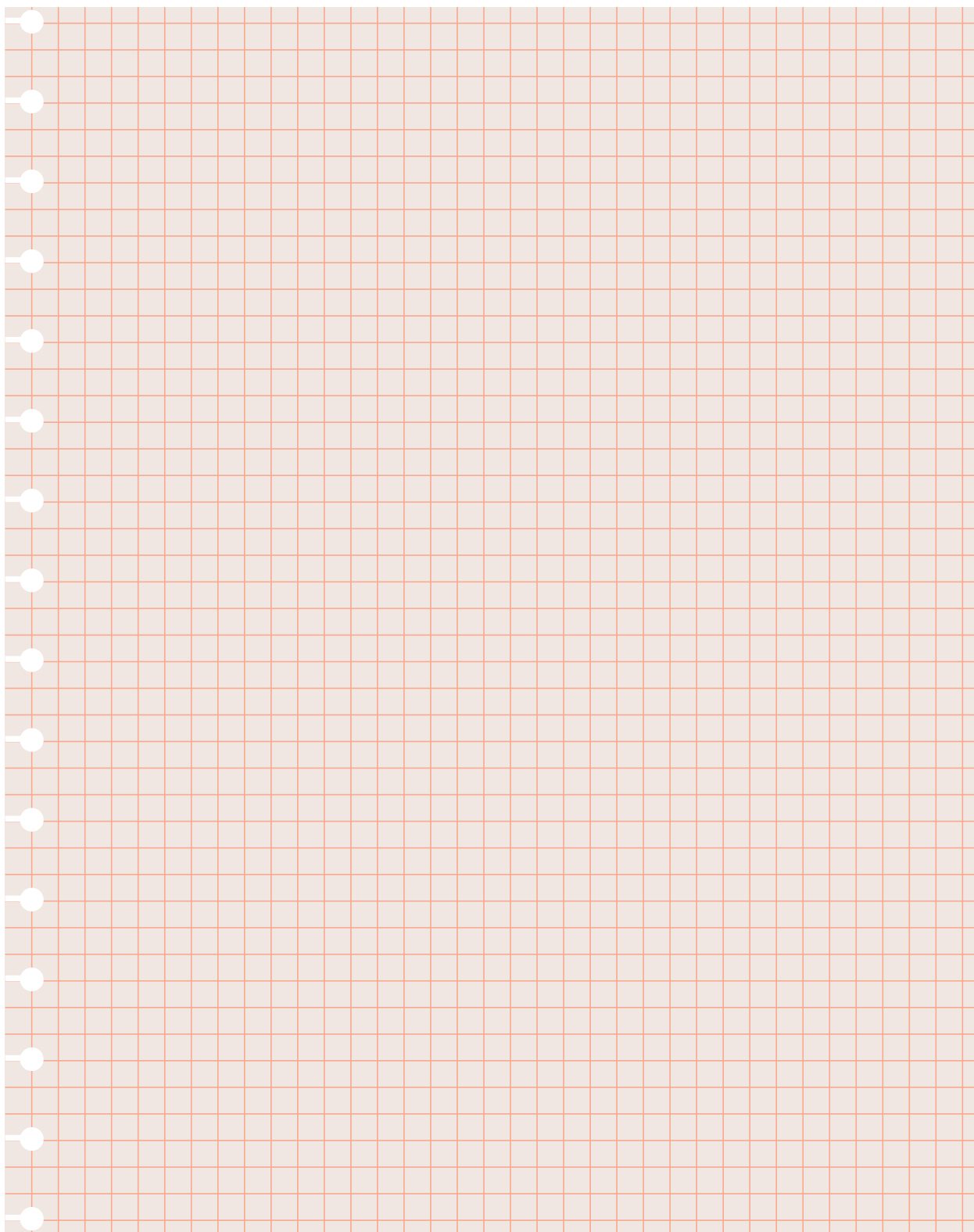

13 Planifica el guió d'un còmic de quatre vinyetes. Completa:

- 1 Va adreçat a un públic
- 2 Objectius:
- 3 Hi surten personatges. Descripció dels personatges:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
- 4 L'acció se situa a Descripció de l'espai:
.....
.....
- 5 L'acció té lloc: ☐ en el passat ☐ en el present ☐ en el futur
- 6 El còmic serà: ☐ de riure ☐ de por ☐ de
- 7 Defineix el dibuix i escriu el text de cada vinyeta:

	DIBUIX	TEXT
1		
2		
3		
4		

14 Elabora el teu còmic a partir del guió que has fet en l'activitat anterior:

- Ara, intercanvia el teu còmic amb el dels teus companys i companyes i gaudeix llegint-los i observant-ne els dibuixos.

Venim del nord, venim del sud

7

- 1 Llegeix aquest fragment del poema **Podries...**, de Joana Raspall, i el text que hi ha al costat:

Si haguessis nascut
en una altra terra,
podries ser blanc,
podries ser negre...
Un altre país
fóra casa teva,
i diries "sí"
en una altra llengua.

Les poblacions actuals de la Terra som el resultat de les migracions humanes dutes a terme durant els últims 80.000 anys.

Aquestes migracions, les haurien protagonitzades 28 línies diferents, a partir de 10 homes i 18 dones, tots procedents d'un petit grup localitzat a l'Àfrica fa uns 144 mil·lennis.

● Ara, contesta:

- Creus que en algun moment de la història, algun avantpassat teu va néixer en una altra terra? Per què?

.....

- Estàs d'acord amb l'afirmació "Tots som immigrants"? Raona la teva resposta.

.....

- Si poguessis triar, en quin altre país t'hauria agradat néixer?
- Per quin motiu?

.....

2 Explica quin missatge vol transmetre el poema de Joana Raspall:

.....

.....

.....

3 Contesta:

- Quin és el teu país? Pensa tres motius pels quals ets del teu país.

.....

.....

.....

- Es pot ser d'un país i alhora sentir-se estranger? Pensa en un exemple.

.....

.....

- Quan creus que algú deixa de ser estranger en un país?

.....

- Has viatjat mai fora del teu país o de la teva ciutat o poble? T'hi vas sentir estranger? Explica les teves vivències:

.....

.....

4 Imagina que ets una de les dues persones que parla en el poema **L'estranger**, de Palau i Fabre, i inventa't altres respostes:

—De quin país és aquest estranger? —Com us dieu, bon home?

— —

—Com se diu? —De quin país veniu? On aneu?

— —

—Què fa? Quina llengua parla?

—

5 Escriu el gentilici dels llocs següents en la columna corresponent:

València – Girona – Escòcia – Barcelona
 Terrassa – Manresa – la Segarra – Tarragona
 el Canadà – l'Equador – el Pakistan – Lleida – Ucraïna
 la Xina – el Marroc – Guatemala

	FEMENÍ	MASCULÍ
-à, -ana		
-í, -ina		
-ès, -esa		
-enc, -enca		

7

6 Completa les oracions següents amb el gentilici corresponent. Pots buscar la paraula o les paraules destacades en l'enciclopèdia:

- Les falles tenen lloc en el mes de març.
- El poeta **Miquel Martí i Pol** va néixer el 19 de març de 1929.
- El president **Barack Obama** té dues filles.
- El **Partenó** és un temple que és a Atenes.
- La **sardana** és una dansa popular

7 Busca vuit gentilicis en la sopa de lletres i completa les oracions de sota:

C	C	E	R	V	E	R	I	S	L
A	B	T	A	L	E	R	T	H	B
B	S	A	N	T	B	O	I	A	L
R	E	R	D	A	B	M	L	R	A
I	N	G	O	N	U	C	E	T	N
L	E	A	R	O	G	I	Q	J	E
E	U	R	R	M	V	D	I	P	N
N	S	I	A	A	F	B	E	P	C
C	A	M	P	R	O	D	O	N	I

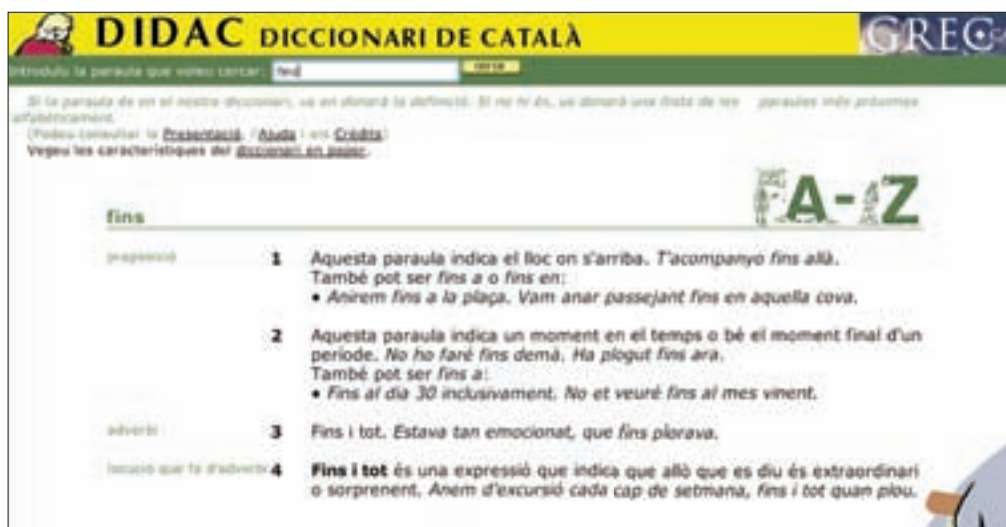

- L'habitant de Tàrraga és o
- L'habitant d'Andorra és o
- L'habitant de Cervera és o
- L'habitant de Blanes és o
- L'habitant de Camprodon és o
- L'habitant de Cabriels és o
- L'habitant de Sant Boi de Llobregat és o
- L'habitant de Tales és o

8 Busca informació i completa amb el gentilici corresponent les oracions següents:

- El teu mestre o la teva mestra és
- El teu company o companya de taula és
- El teu avi és
- La teva àvia és
- El conserge de l'escola és
- El president de Catalunya és
- La persona que coneixes que ha vingut de més lluny és
- Tu ets

- 9 Encercla les preposicions de les oracions següents. Si tens dubtes, pots consultar les paraules en el diccionari DIDAC en línia (www.dicdidac.cat). Fixa't en l'exemple:

Ha d'anar amb crosses **fins** que pugui caminar.

- Menjo un pastís de xocolata.
- Hem arribat tard a casa la Marta.
- He preparat pa amb mantega.
- He sortit sense guants.
- Vam explicar contes vora el foc.
- La Gina viu prop de casa meva.
- Ens hem salvat per casualitat.

- 10 Encercla les conjuncions que hi ha en aquestes oracions. Si tens dubtes, busca-les en el diccionari DIDAC en línia:

- Encara que diguis que no has estat tu, no m'ho crec.
- Si tingués gana, menjaria, però és que no tinc gana.
- No sé si comprar-me el jersei vermell o el jersei blau.
- No he pogut fer els deures perquè ahir vaig anar al metge.
- Saps si vindrà la Marta?
- Com que fa fred, m'he posat bufanda.

11 Subratlla les preposicions i encercla les conjuncions del text següent:

El temps no es vol aturar.
Continua corrents. Dia a dia. Mes a mes.
De la neu que es fon brolla una nova primavera,
quan el gel que cobreix el riu es trenca i els troncs
tornen a surar, tot fent el seu llarg camí cap al mar.
Arriba un nou estiu on els mosquits brunzeixen
i el sol mai no sembla cansar-se de brillar. Arriba
la tardor que madura els vermells fruits del bosc,
mentre cauen les fulles i la gebrada cruix sota els
pneumàtics de les rodes de la bici. Perquè en Joel
va en bici. Roda sense parar pels carrers, a la caça
d'allò que és imprevisible. Potser l'espera a
la propera cantonada. O a la propera. O a l'altra...

HENNING MANKELL. *El noi que dormia a la neu*. Columna Edicions

12 Completa aquest text amb les preposicions i les conjuncions que hi falten:

Un racista pot estimar aprendre altres llengües perquè ho necessita per
..... la feina per divertir-se, però pot tenir una opinió negativa
..... injusta els pobles que les parlen. Pel mateix motiu, pot refusar
llogar una habitació a un estudiant estranger (vietnamita, exemple) i al
mateix temps pot agradar-li menjar restaurants asiàtics. El racista pensa
..... tot allò que és massa diferent 'ell és una amenaça
la seva tranquil·litat.

TAHAR BEN JELLOUN. *El racisme explicat a la meva filla*. Editorial Empúries

13 Escriu una oració que tingui una preposició i una altra que tingui una conjunció:

-
-

- 14** Escriu el poema següent dins la taula, col·locant una síl·laba en cada casella. Recorda que hi pot haver dues síl·labes amb vocals en contacte que es pronuncien amb un sol cop de veu i que, per tant, hauran d'ocupar una sola casella:

MOSQUES I MOSQUIT

La natura
diligent ens procura
una bèstia
per a cada molèstia.

Si a les fosques
ja no piquen les mosques,
hi ha els mosquits,
que treballen de nits.

PERE QUART. Dins *Bestiari*. Edicions 62

La	na	tu	ra				

- Ara, pinta la casella de l'última síl·laba tònica de cada vers.
- Finalment, contesta les preguntes següents:
 - ▶ Quants versos té cada estrofa? Com s'anomena aquesta estrofa?
 - ▶ Tots els versos tenen el mateix nombre de síl·labes? Quantes síl·labes tenen els versos parells? Recorda que només has de comptar fins a l'última síl·laba tònica. I quantes síl·labes tenen els versos imparells?
 - ▶ Quins versos rimen?
 - ▶ La rima és assonant o consonant?

- 15 Fixa't que aquest poema s'ha desmuntat. Escriu-lo correctament, separant-ne les síl·labes o unint-les quan convingui, en les caselles següents:

EL MEU GOS

Jo tinc un gos, finet i bellugós, menut, menut, espavilat i astut.

Si estic content, llança lladrucs al vent; si em veu sorrut, resta capbaix i mut.

JOAQUIM RUYRA

- 16 Escriu un petit poema que compleixi les condicions següents:

- Ha de ser format per una estrofa de quatre versos, és a dir, una **quarteteta**.
- Els versos han de tenir set síl·labes, és a dir, seran versos **heptasíl·labs**.
- La rima ha de ser consonant i ha de seguir l'estructura ABAB, és a dir, el primer vers ha de rimar amb el tercer, i el segon, amb el quart.

.....

.....

.....

.....

.....

- Ara, fes un petit dibuix per a il·lustrar el teu poema.

Qui té ofici, té benefici

8

1 Escriu una oració amb cada una d'aquestes paraules de la lectura

El venedor de pluges:

- **doll:**
- **secalls:**
- **assequible:**
- **contracte:**

2 Fes un resum de la lectura:

.....

.....

.....

.....

3 Contesta les preguntes següents:

- ▶ Creus que va fer bé, la gent del poble, de reduir la despesa d'aigua?
Per què?
- ▶ I l'alcalde, creus que va ser prudent encarregant que es busqués el llac
subterrani? Per què?

4 Escriu el nom de cada tipus de pluja que apareix en la lectura al costat de la seva definició. Si et cal, fes servir el diccionari:

aiguat – plovisqueig – ruixat – gotellada – pluja

- Aigua que cau del cel en forma de gotes:
- Pluja fina i menuda:
- Pluja forta i persistent que produeix inundacions:
- Pluja curta, però de gotes grosses:
- Pluja forta, però de curta durada:

5 Inventa un final per a aquesta història. Imagina què passarà al cap de cinquanta anys:

.....

.....

.....

.....

.....

6 Inventa dos oficis que no existeixen i que cregueis que poden ser útils en la nostra societat. Defineix en què consistiria cada un. Fixa't en l'exemple:

- **Reparador del clima:** persona que es dedica a arreglar el temps en funció de les nostres necessitats. Per exemple, si tenim un festival de fi de curs a l'aire lliure, li demanarem que ens posi sol durant tot el dia, sense que faci gaire calor.
-
-

7 Busca en el diccionari bilingüe català-castellà les paraules següents i escriu la traducció corresponent d'acord amb cada definició:

galet *nom masculí*

- 1** El galet d'un càntir o d'un porró és el broc petit, per on beu normalment la gent.
•
- 2** Tipus de pasta de sopa en forma de colze que quan bull es fa molt grossa.
•
- 3** Es diu que una persona **beu a galet** quan es creu tot el que li diuen.
•

test¹ *nom masculí*

- 1** Recipient de terrissa o de plàstic per a posar-hi terra i fer-hi créixer una planta.
•
- 2** Tros d'un objecte de terrissa que s'ha trencat.
•

test² *nom masculí*

- Prova de tipus psicològic que es fa a una persona per a conèixer les seves qualitats i aptituds, els problemes que pot tenir, la seva intel·ligència i altres coses.
-

pudor¹ *nom masculí*

- 1** Timidesa, vergonya, reserva. *Mostrava un estrany pudor davant la política.*
•

pudor² *nom femení*

- 1** Mala olor. *Pudor de fems, de suor, de socarrim. Aquest gos fa pudor.*
•
- 2** *fig 1 fer pudor* (una cosa a algú) Fer-li fàstic, pudir-li. *Ja em fa pudor de tant sentir a parlar d'aquestes idees.* **2** (una cosa) *fer pudor de* (tal altra cosa) Haver-hi indicis que n'hi ha.
•

8 Consulta el diccionari multilingüe en línia (www.multilingue.cat) i completa la taula:

CATALÀ	CASTELLÀ	ANGLÈS	FRANCÈS	ALEMANY
venedor				
			magie	
		umbrella		
				gabel
	roble			

9 Llegeix les definicions següents d'un diccionari de llengua castellana i busca'n la traducció al català en el diccionari bilingüe castellà-català:

caracol *nombre masculino*

- 1 Cada uno de los moluscos testáceos de la clase de los gasterópodos. De sus muchas especies, algunas de las cuales son comestibles, unas viven en el mar, otras en las aguas dulces y otras son terrestres.
- 2 Concha de caracol.
- 3 Pieza del reloj, cónica, con un surco en el cual se enrosca la cuerda.
- 4 Rizo de pelo.
- 5 Cada una de las vueltas que hace un camino.
- 6 Anat. Una de las cavidades que constituyen el laberinto del oído de los vertebrados, que en los mamíferos es un conducto arrollado en espiral.

-
-
-
-
-
-

lombriz *nombre femenino*

- 1 Gusano de la clase de los anélidos, de color blanco o rojizo, de cuerpo blando, cilíndrico y compuesto de más de 100 anillos.

-

10 Llegeix el text següent i fixa't en els signes de puntuació:

EL DOCTOR ESPIADIMONIS I EL SENYOR ESTIRACABELLS

Cada matí, així que el sol treu el cap a la finestra, el doctor Espiadimonis es lleva puntualment. Es dutxa, s'afaita i es clenxina com un ciutadà respectable. Després, acostuma a prendre's el cafè que la minyona, una libèl·lula més aviat esquifida però múrria, li prepara. I tot seguit surt de casa amb el seu maletí de doctor. I ja està a punt d'anar a fer la visita als seus malalts.

Baixa les escales i, tan bon punt posa els peus al carrer, respira l'aire fresc del matí i es pregunta: "Quin dia som, avui?" Perquè si és dimarts o dijous, se'n va cap a la dreta; i si és dimecres o divendres, cap a l'esquerra. Els pacients ja ho saben: només poden ser visitats durant els dos dies de la setmana que els corresponguin, depenent de si viuen a la banda dreta o esquerra del poble.

Avui és dijous i, amb pas decidit, marxa cap a la dreta. El primer malalt, que viu tres cases més avall, és el pobre senyor Grill, que ja no fa ric-ric ni res.

MITUS STAMPA. *El doctor Espiadimonis i el senyor Estiracabells*. Editorial La Galera

- Ara, copia un fragment del text en què pots trobar els signes de puntuació següents, amb la funció indicada:

coma (,)

- per a fer explicacions o aclariments ►
- per a separar oracions ►

punt i coma (;)

- per a separar oracions o les parts d'una oració ►

dos punts (:)

- per a introduir citacions textuais ►

11 Explica la funció que fan els signes de puntuació destacats en aquestes oracions:

- Una pluja fina, una pluja menuda, una cortina d'aigua i una pluja torrencial.
.....
- Si no fos perquè tenia molta gana, no m'hauria menjat aquell entrepà oliós.
.....
- Ella, que ha guanyat un premi a la millor actriu de l'any, fa molt bé el seu paper.
.....
- Obro els ulls i veig la muntanya, la neu i la boira que tot ho envolta; més enllà, un estol d'ocells, unes guspises de sol i el que sembla un planeta adormit.
.....
- Així els ho vaig fer saber: a partir d'aquell dia tindrien les tardes lliures.
.....

12 Escriu una oració en què facis servir els signes de puntuació següents:

- dos punts per a introduir una enumeració ►
.....
- coma per a demanar l'atenció d'algú ►
.....

13 Escriu els signes de puntuació que falten en aquest text:

L'altre dia ens venia de gust sortir [] però no sabíem on anar [] al cinema []
al teatre [] a sopar o a un concert [] Finalment, vam decidir anar al teatre []
Després calia pensar quina obra volíem anar a veure [] la mare [] com sempre []
volia anar a veure un musical [] però el pare s'hi negava [] jo i el meu germà petit
volíem anar a veure alguna comèdia i la meva germana gran deia que li era igual []
Al final la mare va acabar dient [] "Mai no puc anar allà on vull []"

14 Llegeix aquesta entrevista i completa-la amb les preguntes i les respostes que hi falten:

—Tenim el privilegi de parlar amb l'estrella del Club Súper 3! Bon dia, Fluski!
Bon dia!

—Anem per feina, doncs! Fluski, és veritat que ets un gat?
No del tot. Sóc mig gat, mig humà! Però tinc bona planta igual!

—Fluski, en l'altre món, a què et dedicaves?
Al món dels dibuixos animats ja era una estrella. No vaig estrenar cap sèrie. És difícil trobar-ne una a la meva altura!

—Fluski, creus que en Roc té un bon futur com a cantant i tu com a protagonista d'una sèrie?
L'únic que té en Roc de bo és un representant com jo! Ell no sé si triomfarà, però jo, de segur que sí!

—.....
M'encanta passar hores amb mi mateix. Sóc tan interessant, especial, esplèndid... M'encanto! Bé, amb la resta de la família també s'hi pot estar.

—Avui he sentit, a les 7.30 del matí, la cançó "Benvinguts al Club". M'ha agradat molt, però tu no hi surts gaire. Com és això, Fluski?

—.....
Sí! Pels volts de Nadal! I a la tapa hi sortirà l'estrella del Súper 3... Jo!

—Fluski, acabem aquí l'entrevista. Estem encantats d'haver pogut parlar amb una estrella!

Em sap greu per tu. Ja no gaudireu de la meva presència... Un altre dia!
Però per acabar: aplaudiu-me!
M'ho mereixo! Més fort, més fort!

—.....
Gràcies. Adéu!

15 Prepara una breu entrevista per a fer-la a un company o una companya de la teva classe:

1 Escriu el títol:

.....

2 Escriu la presentació:

.....

.....

3 Redacta les preguntes:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4 I, finalment, escriu el comiat:

.....

.....

- Ara, fes l'entrevista a qui havies pensat. Anota les respostes en un full a part o enregistra-les amb una gravadora.

16 Copia l'entrevista sencera amb l'ordinador. Després, llegeix la teva entrevista en veu alta perquè la resta de la classe en faci una valoració i endevini de qui es tracta.

Digui, senyor alcalde

9

1 Busca les paraules següents en el diccionari i explica'n el significat:

- esquella:
- torratxa:

• Ara, explica a què es refereix el títol de l'obra **L'esquilla de la torratxa**:

.....

.....

2 Torna a llegir el fragment de l'obra en què l'alcalde parla de les virtuts del seu diputat preferit i, després, marca amb una **X** la resposta correcta:

- ▶ Què vol dir el vers “A tothom —que té nom—”?
 - ☐ Que només han de parlar amb les persones de les quals saben el nom.
 - ☐ Que s'han d'adreçar a persones influents, que tinguin dret a vot.
- ▶ Què significa l'expressió “que té un llavi que dóna gust de sentir”?
 - ☐ Que té uns llavis molt molsuts.
 - ☐ Que té el do de la paraula, que parla molt bé.
- ▶ A què es refereix l'alcalde quan diu “Donarà feina als bon mossos”?
 - ☐ Que desenvoluparà l'economia i crearà llocs de treball.
 - ☐ Que donarà feina a aquells que estiguin de la seva banda.

3 Busca en la sopa de lletres les paraules que falten en les oracions següents:

Z	B	U	L	L	A	N	G	A
A	E	S	Q	U	E	L	L	A
M	A	N	E	D	U	X	I	A
O	R	D	I	P	U	T	A	T
I	S	O	P	E	B	W	A	L
N	A	A	L	C	A	L	D	E
A	C	A	G	U	V	E	L	O
T	O	N	A	D	U	F	R	H
I	R	E	C	A	V	A	J	A

- En aquells anys cada dia hi havia , eren temps de revoltes.
- Aquella vaca porta l' penjada al coll i això vol dir que és la guia.
- L'alcalde està ben , perquè té por que no surti el seu diputat.
- Qui presideix l'ajuntament és l'
- En el Parlament, aquell va votar contra una llei.
- El d'aquella església cantava com els àngels.

4 Imagina que el cor no està d'acord amb l'alcalde. Reescriu les respostes de manera que segueixin rimant. Fixa't en l'exemple:

COMELLES: Ja que voleu saber-ho, amics, tots escolteu.

Cor: No ho aconseguireu!

COMELLES: Sabeu que avui és el dia de votar el diputat nou.

Cor:

COMELLES: En què fos don Pau Gateras sabeu que vam convenir.

Cor:

COMELLES: Doncs sapigueu que el poble ara està dividit, [...]

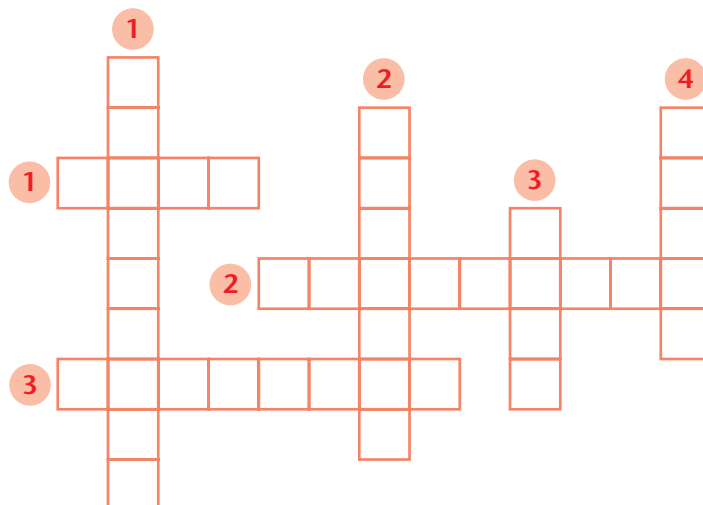
5 Resol els mots encreuats. Totes les paraules són manllevades d'una altra llengua. Si tens dubtes, consulta el diccionari:

VERTICALS

- 1 Pasta de pastisseria en forma de mitja lluna. Es fa amb farina, llet i mantega.
- 2 Lloc especialment preparat per a muntar-hi tendes de campanya i viure uns dies a l'aire lliure.
- 3 Esport que es fa al mar, a prop de la platja, i que consisteix a mantenir l'equilibri damunt d'una planxa que llisca sobre les onades.
- 4 Aparell que fa una llum molt intensa durant molt poc temps i que permet fer fotografies quan hi ha poca llum.

HORITZONTALS

- 1 Tipus de música moderna amb molt de ritme que es toca amb guitarres i altres instruments elèctrics.
- 2 Peça de pasta de farina, semblant a un fideu, però més llarg i gruixut.
- 3 Lloc on es poden deixar aparcats els cotxes, normalment pagant. S'indiquen amb una P grossa de color blanc sobre un fons blau.

6 Relaciona cada manlleu amb la paraula equivalent en català:

parking •	• enllaç
container •	• disc compacte
compact disc •	• aparcament
link •	• contenidor
e-mail •	• programari
software •	• correu electrònic

7 Subratlla les paraules manllevades de les oracions següents:

- Un husky és un gos siberià.
- El bo de la pel·lícula és el cowboy.
- Ei, pots tocar un blues?
- Cada matí me'n vaig a fer fúting.
- Vull un sandvitx de pernil.
- M'agrada molt la música pop.
- Amb aquests cabells sembles un hippy.
- Un iglú és fet de blocs de glaç.
- Avui començo les classes de karate.
- La meva germana toca l'oboè.
- Posa't l'anorac, que fa molt fred.
- Aquí fan un entrecot boníssim!

• Ara, busca-les en el diccionari en línia www.enciclopedia.cat i escriu de quina llengua prové cada una:

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

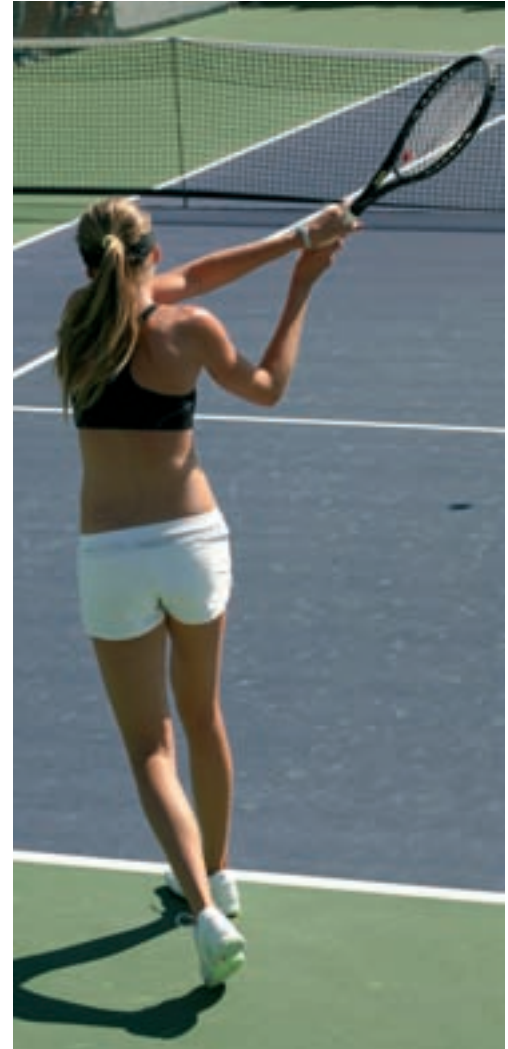
8 Completa el text següent sobre les paraules manllevades:

Hi ha diverses maneres d'incorporar en la llengua les paraules manllevades:

- Fent ús de a les de la llengua d'arribada, com *programari per software*, per
- Fent una de la paraula original, sense canviar-ne la forma, com *pizza*,,
- Fent una de la paraula original a la grafia o la manera de pronunciar del català, com, de l'anglès *piercing*;, del francès *nécessaire*...
- Els manlleus la llengua, sempre que no n'abusem. Per exemple: evitem dir *e-mail* si podem dir

9 Completa la segona oració de cada parella amb la forma verbal corresponent, en mode subjuntiu:

- La Montse fa jugar la Marta a tennis.
La Montse vol que la Marta a tennis.
- He guanyat el partit!
Tant de bo que el partit!
- En Martí mira el partit amb atenció.
Estaria bé que en Martí
el partit amb atenció.

10 Reescriu les oracions següents fent servir un verb en mode imperatiu:

- Em podries deixar tranquil?
.....
- Em pots dir qui m'ha trencat el llapis?
.....
- A veure si arribeu d'hora.
.....

11 Completa les oracions amb la forma adequada del verb que hi ha entre parèntesis:

- Ei, vosaltres, (*venir*), que us vull dir una cosa.
- No volia que (*acabar-se*) la pel·lícula.
- Ahir en Biel (*guanyar*) l'aposta.

Ara, classifica en aquesta taula les formes verbals que has escrit:

MODE INDICATIU	MODE IMPERATIU	MODE SUBJUNTIU

12 Fixa't en les formes verbals destacades de cada parella d'oracions i digues quina acció està acabada i quina està inacabada:

- Estic **veient** una pel·lícula de ciència-ficció.
He **vist** una pel·lícula de ciència-ficció.
- **Troba** un amic de la infància.
Va **trobar** un amic de la infància.
- Fa una estona, en Marc **ha anat** cap al teatre.
Fa una estona, en Marc **anava** cap al teatre.

13 Transforma les oracions següents en accions acabades. Fixa't en l'exemple:

La Roser fa estona que està parlant per telèfon.
La Roser fa estona que **ha parlat** per telèfon.

- Arriben tard.
.....
- M'estic dutxant fa una hora.
.....
- Avui l'Eloi anava a casa teva.
.....

• Ara, transforma aquestes altres oracions en accions inacabades:

- He menjat sobrassada.
.....
- Vaig anar al teatre.
.....
- S'està pentinant.
.....

14 Completa aquesta fitxa amb les dades d'un llibre que t'hagi agradat:

Títol:

Autor o autora:

Il·lustrador o il·lustradora:

Editorial:

Lloc i any de publicació:

Col·lecció:

- Ara, escriu-ne una ressenya. Recorda't que primer has de fer un petit resum de l'argument, després una valoració i, finalment, la recomanació:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 15** Pensa en un llibre que no t'hagi agradat gens i escriu-ne una ressenya. Recorda't de fer-ne el resum i la valoració i també de no recomanar-lo:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16 Escriu el títol de tres llibres que hagi llegit:

1

2

3

- Ara, escriu-los per ordre, del que t'ha agradat més al que t'ha agradat menys, i escriu una valoració breu per a cada un:

1

.....

.....

2

.....

.....

3

.....

.....

17 Transforma aquesta crítica positiva en una crítica negativa. Recordat d'expressar-te de manera respectuosa:

El llibre és un dels millors relats de l'autor: hi ha personatges valerosos i nobles, especialment els animals, una acció trepidant i uns escenaris llunyans i salvatges. I sobretot un missatge que ens ha de fer pensar: per què les persones no aprenem a respectar, tal com fan els animals, l'entorn natural i els éssers vius que l'habiten?

.....

.....

.....

.....

.....

Atenció, dames i cavallers!

10

- 1 Descriu amb les teves paraules cada un d'aquests dibuixos relacionats amb el relat del Cavaller de la Barba Negra:

2 Completa el resum de la lectura amb les paraules següents:

Múrcia – casar-se – botí – musulmans
dama – esclaus – rica – Barcelona – hereu

El comte de Barcelona ha tornat de, que és terra de La gent de Barcelona està contenta perquè els soldats ensenyen el que han robat als vençuts i pensen que la ciutat és més gràcies a aquests botins. Mentrestant, els comtes de són al palau, parlant del seu fill, en Pere Ramon, que no s'ha compromès amb cap Voldrien presentar-li alguna noia de bona família i temen que en Pere Ramon decideixi amb alguna noia del poble. En aquest cas, seria desheretat i no podria ser l'..... del comtat. Els comtes deixen la conversa per atendre un cas de subhasta d'.....

3 Relaciona cada paraula de la primera columna amb una de la segona que tingui un significat igual o semblant:

estendard •	• adversitat
muller •	• bandera
malaurança •	• desgràcia
flagell •	• esposa

4 Busca en el diccionari les paraules següents i copia'n la definició corresponent segons el significat que tenen en la lectura:

- **comtat:**
- **retret:**
- **botí:**

5 Escriu la paraula composta a què es refereix cada un dels jeroglífics següents:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6 Escriu les paraules de què són formades les paraules compostes següents i digues de quin tipus són. Fixa't en l'exemple:

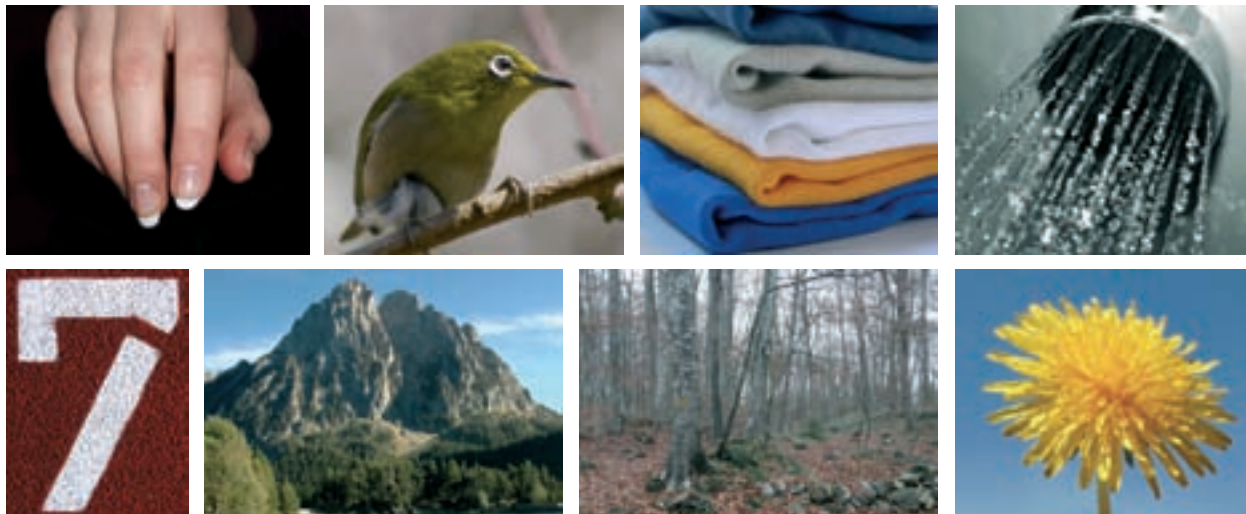
salvavides: salva (verb *salvar*) + vides (substantiu)

- rentaplats:
- tastaolletes:
- camacurt:
- picaporta:
- obrellaunes:

7 Forma paraules compostes a partir dels verbs següents:

- somiar ►
- plorar ►
- trencar ►
- parar ►
- saltar ►

- 8** Esbrina el nom de les paraules compostes a partir de les fotografies i les pistes de sota. Fixa't en l'exemple:

PISTES	PARAULA COMPOSTA
Si et mossegues les ungles, no faràs servir aquest aparell.	tallaungles
Pobres ocells, ja no poden menjar tranquils en aquest camp.	
Hi pots penjar la camisa acabada de planxar.	
No te'l deixis si plou fort!	
Aquest sap de ciències i sap de tot.	
Passa les muntanyes amb la cara ben tapada, que fa fred.	
Quin ofici més bonic, aquest que vigila el bosc.	
Que bones són les figues, i quina mala fama tenen quan són flors.	

- 9** Classifica aquestes paraules compostes en la taula segons que es refereixin a persones o a animals. Si et cal, consulta el diccionari:

setciències – pocatraça – pica-soques – llepafils
espiadimonis – pèl-roig – pit-roig – becplaner

PERSONES	ANIMALS

10 Escriu el nom del signe de puntuació a què es refereix cada definició:

- es fan servir per a introduir explicacions, citacions textuais o enumeracions.
- serveixen per a afegir informacions complementàries en un text.
- indiquen l'inici i l'acabament d'una citació o transcripció textual.
- es fan servir quan una oració es deixa incompleta perquè qui parla dubta o s'interromp.

11 Digues quina funció fa cada un dels signes de puntuació destacats en les oracions següents:

- La Laura m'ho va deixar molt clar: "O jo o ell."

.....

- El calaix era a vessar: culleres, ganivets, forquilles, culleretes, taps de suro...

.....

- A la taula i al llit...

.....

- Tu ja ho sabies (perquè t'ho havia dit jo), així que no dissimulis.

.....

- Doncs... No ho sé... Potser sí que tens raó.

.....

12 Inventa oracions que continguin els signes de puntuació següents:

- punts suspensius:
- dos punts:
- cometes:
- parèntesis:

13 Escriu els signes de puntuació en el lloc corresponent de cada text:

parèntesis

dos punts

cometes

punts suspensius

Estimada Marta,

Gràcies per haver-me escrit. Ja fa dies que jo també ho volia fer, però ja em coneixes

M'alegro molt que estiguis tan bé de vegades costa una mica adaptar-se a un país nou. Recordo que el meu avi sempre deia Com a casa, enllloc!

Així que et felicito per haver-te adaptat amb tanta rapidesa i espero que tot et segueixi anant tan bé. De seguida que puguis, fes-me arribar alguna foto del lloc on vius.

Un petó ben fort,

Joan

dos punts (3)

parèntesis (2)

punts suspensius

CREPS

INGREDIENTS

250 cc de llet un got aproximadament, dos ous, un pessic de sal, 125 g de farina, 30 g de mantega, una cullerada de sucre només si voleu creps dolces i una o dues cullerades de conyac o rom.

PREPARACIÓ

Bateu els ous, afegiu-hi la sal i, en dues tongades, la farina. Després afegiu-hi la llet, el licor i, si cal, el sucre, i bateu-ho tot fins que quedi una pasta ben fina.

Unteu una paella amb mantega i poseu-la al foc. Aixequeu-la una mica mentre hi deixeu anar una cullerada de la pasta, esteneu-la bé i giravolteu-la.

Segons la mida de la paella i la traça que tingueu, si feu les creps primes, en poden sortir entre quatre i vuit. Un cop fetes, farciu-les del que vulgueu xocolata, formatge, pernil dolç

14 Llegeix amb atenció aquest fragment del relat d'un legionari i, després, fes les activitats de sota:

Havent dinat vaig decidir anar a les termes i prendre un bon bany. A Tarraco n'hi havia dues, de termes. Vaig deixar de banda les més importants, instal·lades en el barri més luxós, i em vaig dirigir a les que hi havia vora el port, més modestes i econòmiques. Era un edifici bastant gran, i més comparat amb el raquític establiment de banys de què disposàvem a Aeso. Després de pagar vaig passar als vestidors. La roba es deixava en una de les obertures que hi havia a les parets. Un cop despul·lat vaig prendre una gerra i un petit setrill amb oli i em vaig encaminar al caldari.

F. XAVIER HERNÁNDEZ. *Lluci Emili Patern, legionari i ciutadà romà*.
Editorial Graó

- 1 Busca informació en una enciclopèdia o en un llibre d'història i escriu en quina època històrica creus que té lloc aquesta escena:
- 2 Escriu quins fragments del text t'han ajudat a saber-ne l'època:
- 3 Contesta:
 - ▶ El narrador és el protagonista o un narrador extern?
 - ▶ En quina ciutat se situa l'escena?
 - ▶ Què són unes termes?
 - ▶ Què és un caldari?

15 Torna a llegir el relat del Cavaller de la Barba Negra que has treballat en aquesta unitat. Fixa't bé en els detalls.

• Ara, escriu-ne una versió més breu i situada en l'època actual, a Barcelona o a la ciutat que vulguis, a partir de les indicacions següents:

1 Pensa i anota tot el que has de canviar per a situar la història en l'època actual:

• escenari:

.....

• personatges:

.....

• argument:

.....

2 Escriu el relat, que ha de ser més curt que l'original però sense perdre'n el fil:

Terra de bandolers

11

1 Llegeix els fragments següents de **Bernat i els bandolers** i explica'n el sentit. Si et cal, consulta en el diccionari les paraules que no coneguis:

- “Ha arribat l'hora de guillar, esquitx”:
- “I poques músiques, ho entens?”:
- “A hores d'ara tots els homes de l'escamot s'hauran escampat”:
- “Ara les coses rutllaran molt millor”:
- “En Jaume no sabia pas per on passava ni on queia llevant”:
- “Tu no saps amb qui tractes, esquitx. Nosaltres som gent d'honor”:
- “Si no ens traeixen, nosaltres no fem ni una esgarrinxada”:
- “Obre els ulls, brivall, que no en saps de la missa la meitat”:
- “Jo et dic que és esgarriós, saber que et volen atrapar, que ets com un llop...”

2 Expliqueu, per parelles, què creieu que és el bandolerisme:

.....

.....

- Ara, busqueu-ne la definició en el diccionari en línia www.enciclopedia.cat, copieu-la i, després, contesteu:

.....

.....

► En què s'assembla a la definició que n'heu fet vosaltres?

.....

3 Tria un dels bandolers següents i busca'n informació en una enciclopèdia i a internet. Després, completa la fitxa de sota:

Joan de Serrallonga – Perot Rocaguinarda – Antoni Roca

Robin Hood – Pancho Villa

Origen:

.....

.....

Motiu pel qual es fa bandoler:

.....

.....

Fets destacables:

.....

.....

Final del bandoler (si se sap):

.....

.....

- Ara, busca i imprimeix una foto del bandoler que has triat i i enganxa-la en la fitxa.

4 Encercla la paraula correcta de cada parella:

- Em deixes **una fulla/un full** per a copiar el dictat?
- M'encanten els colors **pastel/pastís** per a pintar les parets.
- Si vols ser metge, hauràs d'estudiar **medicina/medecina**.
- Has **provat/tastat** aquest arròs? És deliciós!
- Aquest estiu aniré a visitar les **cataractes/cascades** del Niàgara.
- L'Elsa m'ha donat la seva **direcció/adreça** i el seu telèfon.
- Que aquesta pel·lícula està basada en fets **reals/reials** vol dir que va passar de veritat.

• Ara, escriu una oració amb cada una de les paraules que no has encerclat:

-
-
-
-
-
-
-

5 Completa les oracions següents amb la paraula adequada:

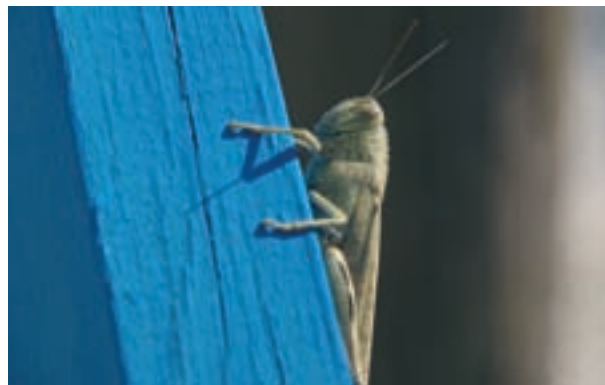
- **plànol/planell**
Hem de comprar un de Madrid per a no perdre'ns.
- **cruixen/espeteguen**
Les bigues són tan velles que quan camines.
- **músculs/muscles**
Quins més impressionants té aquest aixecador de pesos!
- **medi/mitjà**
La contaminació del ambient genera un canvi climàtic.
- **refila/bela**
Has sentit com aquest canari?

6 Escriu per a cada conjunt el nom de quatre elements. Fixa't en els exemples:

ARBRES

roure

INSECTES

VENTS

mestral

CRITS DELS ANIMALS

● Ara, tria una paraula de cada conjunt i escriu-hi una oració:

-
-
-
-

7 Classifica les paraules següents segons el motiu pel qual porten dièresi:

conseqüència

oïda

aigües

diürn

suïcidi

freqüent

qüestió

coïssor

- Per a indicar que s'ha de pronunciar la *u* de les síl·labes *qüe*, *qüi*, *güe*, *güi*:

- Per a indicar que la *i* o la *u* no formen diftong amb una altra vocal:

8 Col·loca la dièresi que falta en algunes paraules d'aquest text:

El pagès em va deixar conduir el carro carregat de fruita. No ho havia fet mai, però semblava que l'hagués conduit tota la vida. No va caure ni un sol gra de raim en tot el trajecte. Jo mirava de reüll a banda i banda i m'imaginava que era l'heroïna d'una pel·lícula de l'oest, d'aquelles que fan el diumenge a la tarda. El cavall m'obeïa sense rebel·lar-se gens ni mica. Tenia la llengua mig pam a fora i vaig pensar que el pagès hauria de donar-li aigua si no volia que, a mig camí, el cavall es plantés.

9 Col·loca la dièresi o l'accent quan calgui:

impressio

egoista

antiguitat

cacau

geniut

bilingue

circuit

joia

Pasques

boina

Lluis

baieta

peuc

paraigua

heroïna

aiguera

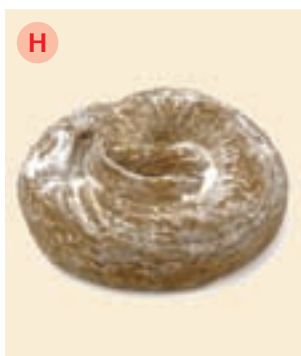
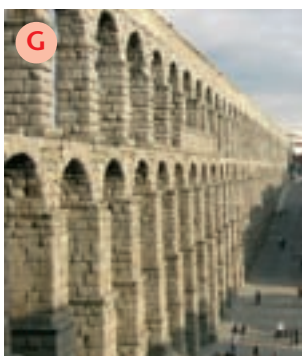
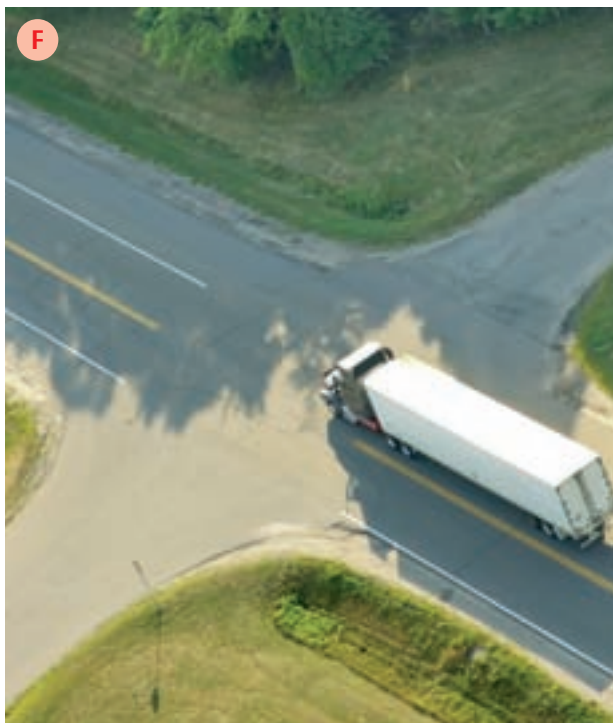
traïdor

egoisme

amoinar-se

reduïda

10 Escriu el nom del que representen aquestes imatges. Tots porten dièresi:

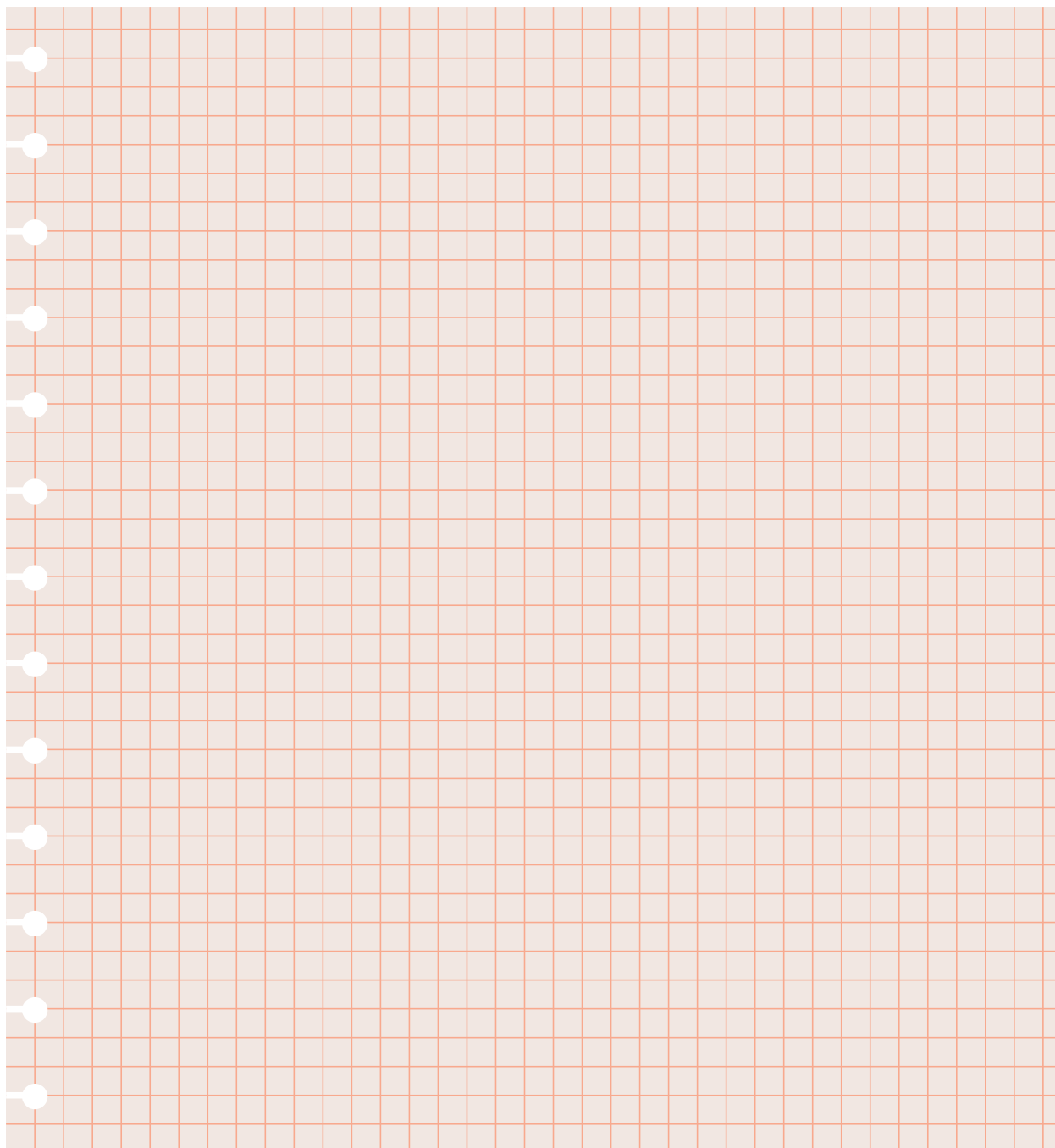
A
 B
 C
 D

E
 F
 G
 H

11 Llegeix i observa atentament el còmic següent:

- 12** Escriu una narració a partir del còmic de l'activitat anterior. Recorda't d'escriure un plantejament, un nus i un desenllaç i d'incloure-hi les expressions de temps que apareixen en les vinyetes. Posa-hi, també, un títol.

● Ara, intercanvia la teva narració amb la d'un company o una companya i fes-ne una valoració:

- ▶ La història està estructurada en tres parts: plantejament, nus i desenllaç?
- ▶ Ha fet servir correctament les expressions de temps que hi ha en les vinyetes?

Som contemporanis

12

- 1** Llegeix aquestes estrofes dels poemes **Imagina** i **General, el teu tanc** i escriu una estrofa amb la mateixa estructura sobre el tema que vulguis.

Fixa't en els exemples:

Imagina que no hi ha paradís

És fàcil si ho intentes

Cap infern sota nostre

Sobre nostre només el cel

Imagina tota la gent

Vivint per l'avui

Imagina que no hi ha amics

General, el teu tanc és un vehicle poderós.

Pot abatre un bosc i masegar cent homes.

Però té un defecte:

necessita un conductor.

Pare, el teu cotxe és un vehicle poderós.

- 2** Vés a la pàgina web **www.youtube.com** i escriu en la casella del cercador els textos següents per tal de visualitzar-ne els vídeos:

- Imagine John Lennon
- Poveda Boca seca

3 Busca informació sobre els autors dels tres poemes que has llegit en aquesta unitat i contesta:

JOHN
LENNON

- ▶ Per què és conegut John Lennon?
- ▶ Creus, que tot i ser una cançó i no pas un poema, la lletra d'*Imagine* es pot considerar poètica? Explica-ho.
- ▶ Què destacaries de la biografia de John Lennon?

BERTOLT
BRECHT

- ▶ Quin era l'ofici de Bertolt Brecht?
- ▶ Quins fets històrics van afectar la vida de Brecht a Alemanya? Tenen relació amb la seva obra? Explica-ho.
- ▶ Què destacaries de la biografia de Bertolt Brecht?

NARCÍS
COMADIRA

- ▶ Quin és l'ofici de Narcís Comadira?
- ▶ Què destacaries de la biografia de Narcís Comadira?

4 Digues a quin diccionari pertany cada una de les entrades següents:

A

CIEMEN SIGLA /ciemen/
m Centre Internacional
Escarré per a les
Minories Ètniques i les
Nacions, *cult.*

B

persona s. XII, Hom.,
del ll. *persōna*
'màscara d'actor,
personatge'.

C

hin|dus|tà|nic, -ni|ca;
-nics, -ni|ques
[industánik, -nikə; -niks,
-nikəs] *adj* i *m.*

D

Automòbil I

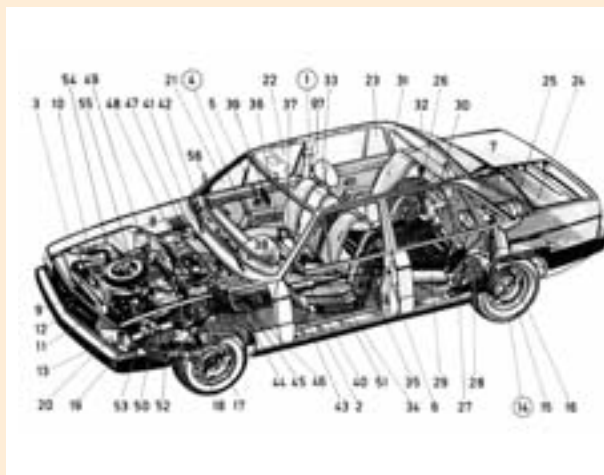
1-56 el cotxe (l'automòbil *m*,
l'auto *m*, el turisme)

1 la carrosseria autoportant

2 el xassís (els baixos de la carrosseria)

3 el parafang davanter

4 la porta del cotxe

5 Escriu el nom del diccionari que hem de fer servir per a:

- Trobar el sinònim de la paraula *actual*:
- Buscar la data de naixement d'un poeta:
- Saber com es diu *poema* en anglès:
- Trobar l'origen de la paraula *visual*:
- Saber si *tren* es pronuncia amb e oberta o tancada:
- Trobar el dibuix d'una peça d'un submarí:
- Saber com s'abreuja la paraula *entresòl*:

6 Subratlla el subjecte de les oracions següents i, després, encercla'n el complement directe:

- Aquest cotxe té cinc portes.
- El poeta escriu un poema visual.
- El forner fa un pa deliciós.
- Lennon canta una cançó.

7 Copia les oracions següents sense repetir el complement directe, és a dir, substituint-lo pel pronom corresponent. Fixa't en l'exemple:

He obert la finestra però no he tancat la finestra.

He obert la finestra però no l'he tancat.

- Primer em van perdre el llapis, però després em van ajudar a trobar el llapis.

.....

- Volia escriure un poema, però no he tingut temps d'escriure un poema.

.....

- He escrit una carta, però no puc enviar la carta perquè no trobo cap bústia.

.....

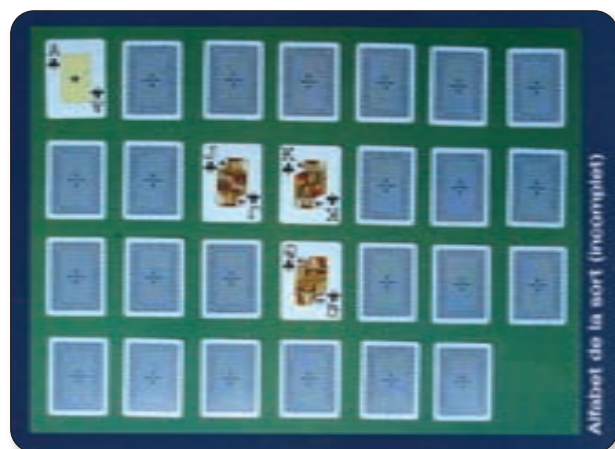
8 Subratlla el complement directe de les oracions següents i, després, encercla'n el complement indirecte:

- Demanaré una bicicleta als meus avis.
- Deixaré el meu MP3 als meus amics.
- La mestra ha tornat el llibre a la Laia.

9 Inventa un grup de paraules que pugui fer de complement indirecte, de manera que pugui substituir el pronom destacat de cada oració:

- Li van prendre les ulleres. ►
- Els han marcat un gol. ►
- Haurem de trucar-los demà. ►

- 10 Observa les quatre cartes d'un joc de cartes de l'autor Carles Cano i explica què et suggereix cada una:

.....

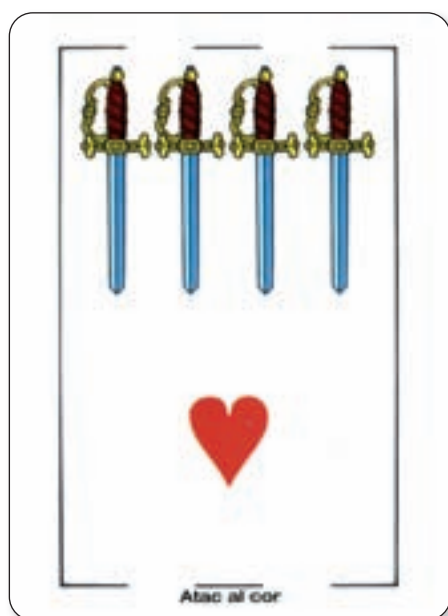
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11 Consulta les pàgines web següents i crea els teus poemes visuals:

En la pàgina web www.imagechef.com trobaràs un programa per a crear poemes visuals, a partir del text que tu vulguis, amb formes que podràs fer a partir de plantilles o que tu mateix podràs crear, amb la lletra i el color que vulguis. A més, podràs enviar el teu poema visual per correu electrònic a qui vulguis.

Fixa't en aquest exemple fet a partir de la cançó *Imagine*, de John Lennon, amb aquest programa:

En la pàgina web <http://educalia.educared.net/pv04/index.jsp?idioma=ca> podràs veure molt exemples de poesia visual (amb lletres, nombres, signes...) i també podràs crear les teves pròpies obres: construir lletres, crear tipografies, manipular fotos... En tots els casos hi ha una demostració i una ajuda perquè ho entenguis bé. Fixa't en aquest exemple creat amb aquest programa:

